

YANKI

ÇORLU BORSA İSTANBUL FEN LİSESİ

DİJİTAL DERGİ
3.SAYI

İÇİNDEKİLER

- *"Korkma!" (Nilay YILMAZ)
- *"Ezelden Hür! Ebediyen Özgür!" (Erkan DEMİR)
- *"Unutma: Ben Senin!" (Beren SENTÜRK)
- *"Bir Hilal Uğrunda" (Zeynep YARAN)
- *"İstiklal Marşı'nın Ölümsüz Sairi" (Zeynep Özlem ÖZENDER)
- *"Doğuş Sancısı" (Bilge GÜNDOĞDU)
- *"Özgürlüğe Yazılan Destan: İstiklal Marşı" (Erva İŞLER)
- *"Çanakkale Nöbeti: Mektubun Gölgesinde" (Ecem ALTINEL)
- *"Övün Ey Çanakkale!" (Beren SENTÜRK)
- *"Bir Milletin Direnişi: Çanakkale" (Elifsa KARAÇUHA)
- *"Yıldıza Dönüşen Şehitler" (Efsa Nur SÜMER)
- *"Çanakkale Geçilmez!" (Menese ÇAY)
- *"Baharın Müjdesi: Nevruz" (Oğuz Kağan İNCE)
- *"Nevruz Gelenekleri" (Nisa BİLECI)
- *"Sairlerde Bahar" (Sevda KURTOĞLU)
- *"22 Mart Dünya Su Günü" (Sümeyye BOZKIRAN)
- *"Bir Damla Su Bir Dünya Demektir" (Kaan ŞİMŞİR)
- *"Dünya Su Günü" (Selami YÜRÜK)
- *"Su Geleceğimizdir" (Fikret Berkay BAŞARAN)
- *"Endüstriyel Su Verimliliği" (Ela ZENGİN)
- *Görsel (Berra KİLECI)
- *"27 Mart Dünya Tiyatro Günü" (Elyasa BOZAN)
- *"Kütüphaneler Haftası" (Mert Nuh BIYIK)
- *"Dünyadaki Önemli Kütüphaneler" (Erem Atakan KARATAŞ)
- *"Ünlü Yazarların Yazma Alışkanlıkları" (Sevda KURTOĞLU)
- *"Katalitik Konvertör Nedir, Ne İşe Yarar?" (İlker SOYLU)
- *"Madde Döngüleri" (Elçin SONUVAR, Mehmed Haluk ERSOY)
- *"Euglossa Bazinga" (Bilgin GÖÇENOĞLU, Ömer Çetin ZAIMOĞLU)
- *"Mineraller ve Özellikleri" (Menese ÇAY)
- *"Türkiye'nin Enleri" (Güler SAYHAN)
- *"A Bunch of English" (Nursel FİTOZ)
- *"Aydınlanma Felsefesi- Akıl Çağı" (Uğur ÖZSOY)

YANKI DERGİSİ
YAYIN EKİBİ

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa TÜRK
Dergi Editörü ve Tasarım: Sevda KURTOĞLU
Yayın Sorumlusu: Onur UMay

KORKMA!

İstiklâli bâkidir milletimin,
dalgalandıkça bu bayrak!

Nilay YILMAZ
11D Sınıfı

EZELDEN HÜR! EBEDİYEN ÖZGÜR!

Şanlı ordumuza yazılan İstiklal Marşımızın kabulünün 104.yıldönümü anısına.....

M.Akif; büyük bir dava adamı, gerçek bir dindar, katıksız bir vatansever, halis bir mücahittir.

M.Akif; derin bir entelektüel merakı ve birikimiyle, Doğu ve Batı edebiyatını aynı zamanda okumuş olan, Türkçeye hâkimiyetinin yanında, Arapça, Farsça ve Fransızca'yı ana dili kadar iyi bilen bir şair... Tüm bunlar, Akif'i fikri ve edebî yönden zengin, realist bir aydın haline getirmiştir.

M.Akif; Osmanlı'nın dağılma nedenini insanlar arasında yaygınlaşan tembellik, yeis, ihtiras ve tefrika olarak görmüştür. Halkın birlik olması için tarumar olan vahdet karşısında yürekleriniz aynı hisle çarparsa ve birlik ve beraberlik gibi bir gayeniz varsa düşseniz dahi yine de kalkarsınız emin olunuz! O halde vahdete karşı ne varsa çiğneyiniz, diyerek birlik ve beraberliğin önemini vurgulamıştır.

M.Akif; Osmanlı'nın son dönemlerinde kurtuluşu İslam birliğinde gören ümmetçi bir vatanseverdir.

M.Akif; İstiklal Marşı'nı İstiklal Savaşı yıllarında yazmıştır. Hele ki M. Akif'in Kuvayı Milliye'ye katılması, halk arasında çok müspet bir tesir uyandırmıştır. Dönemin Genelkurmay Başkanlığı, askere ve halka heyecan katacak bir marş yazılması için Milli Eğitim Bakanlığına başvurmuştur. Yarışma düzenlenmiş ve birinciye 500 lira mükafat belirlenerek müsabaka açılmıştır. Müsabakaya 724 şiir gelmiştir. M. Akif parayla marş yazılmaz diyerek bu müsabakaya katılmamıştır.

Sonunda M. Akif'i kazansa dahi para verilmeyeceği söylenerek razı etmişlerdir. En yakın arkadaşı Hasan Basri, kendi evinde M.Akif'i ikna ettiğinde Akif'in içi güğümde su kaynar gibi kaynamaya başladı. İstiklal Marşı'nın sancısı tutmuş ,duvarlara bakarak dalmaya başlamış. Hasan Basri "Ben anladım Akif'in durumunu, yazacak bir şeyler; hiç karışmadım köşeme çekildim seyrettim. Akif sanki dünya ile iletişimi kesti, ayağa kalktı, yan odaya geçti.

Anladım Akif'in yazmaya başladığını." diyor. Birkaç dakika yan odadan garip sesler çıktı diyor daha sonra odadan çıkıp "Haydi görüşürüz." dedi ve gitti. Sonra merak ettim, baktım odaya; kalem bulamamış, duvara tırnaklarıyla kazımış ilk mısrayı: "Korkma" diye devam etmiş, "sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak."

Bu nasıl bir hal ki oradan Tacettin Dergahı'na giderken cümleleri ceplerine, yüreğine doldura doldura, sanki birisi fısıldarmışçasına kulağına , bir çırpıda yazdığı yerler var, donup kaldığı yerler var. Uykusunun arasında uyanıyor, hatıratlarında "Beynimden geçene kalemim yetişmiyor." diyor M. Akif.

İstiklal Marşı'nın bu ruhunu bilmeden okursak çözemeyiz.

Hasan Basri, Akif'e "Neden korkma diye başladın?" dediğinde "İslam ümmetinin bütün sorumluluğunu üzerimde hissettim. Gözümün önüne o mağara geldi, kutlu Peygamberimiz Hz. Ebubekir ile o mağaraya saklandığında Hz. Ebubekir'in hüznünlendiğini görünce 'Korkma, çekinme, üzölme, hüznölne; Allah bizimle beraberdir.' dediğı an geldi gözümün önüne, o yüzden ben de cephedeki askere korkma dedim. Bütün millet arkada dedim."

diyor.
"Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak" diyerek cephedeki askere diyor ki dön bir bak eğer Anadolu coğrafyasında bir tane evin lambası yanıyorsa, birinin ocağı tütüyorsa korkma, tek bir ev kalsa da korkma, bu millet arkandadır sakın korkma, diyor. "O benim milletimin yıldızıdır parlayacak" diyerek askerimizi yıldıza benzetiyor. "O benimdir o benim milletimindir ancak" diyerek askerin, milletin sinesinden çıktığını belirtiyor.

İkinci kıtada dönüyor bayrağı diyor ki " Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!" Çatma kaşını, elini ayağını öpeyim der gibi, tamam kırgınsın biliyorum, biz sana layık olamadık biliyorum üzdük seni ne olur ."Kahraman ırkıma bir gül, ne bu şiddet bu celâl?" Şu kahraman milletime bir tebessüm et, gülümse diyerek sitem ediyor. "Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl, Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl." diyerek bu millet, Allahtan başka bir hak tanımadı demek istiyor.

M.Akif; işte bu iman, ihlas, samimiyet ve millet aşkı ile muhteşem İstiklal Marşı'nı kaleme almıştır.

M.Akif; İstiklal Marşı'nı Ankara'da Tacettin Dergâhı'nda on gün içinde yazmıştır. 500 liralık ödülü ihtiyacı olmasına rağmen Darül Mesai ve Hilal-i Ahmer (Kızılay) Cemiyetine bağışlamıştır.

İstiklal Marşı, bin yıllık kadim medeniyetimizin duygu ve düşüncelerinin dile gelmiş halidir.

İstiklal Marşı; millî vicdanın sesidir, millî yeminin ta kendisidir, müthiş bir duygu çağlayanıdır. İstiklal Marşı;571 hece ve 1453 harften oluşması sebebiyle ulvi mübarek hislerle dolu abidevi bir sanattır.

Mehmet Akif; şiirlerini, yazılarını, vaazlarını ve İstiklal Marşı'nı Hak, ezan, hürriyet, şehadet gibi Kur'an'a ait kavramlar ve değerlerle tanzim etmiştir. Şair, Milli Mücadele döneminde halkı ve bu memleketi kimin kurtaracağı sorusuna "Asım'ın nesli" cevabını vermiş.

"Bu memleketin Asım'ı şimdi de sizsiniz." diyor. Ülkemizin kurucusu M. Kemal ve İstiklal şairimiz M.Akif i ebediyete intikal etmiş tüm şehitlerimizi saygı, şükran rahmetle anıyorum.

Erkan DEMİR
Tarih Öğretmeni

UNUTMA: BEN SENİM!

Ben, İstiklal Marşı'yım! Öyle, bir günde ve kolayca yazılmadım. Ben, asla pes etmeyen yüce bir millete armağan edilmiş bir marşım. Ben öyle bir marşım ki on binlerce şehidin kanını ay yıldızlı bayrağa kadar taşıyorum. Ben öyle bir marşım ki yalnızca Mehmet Akif'in değil, tüm ülkenin kalemiyle yazıldım. Ben öyle bir marşım ki hürriyeti hissederim ve hissettiririm. Çünkü ben yalnızca bir marş değil, "bir yıldız, bir hilal, ilelebet istiklal" ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ta kendisiyim!

Benim hikâyem "Türkiye'nin bir marşa ihtiyacı var." cümlesiyle başlamadı. Unutmayın ki bu, yalnızca yazıldığım tarihtir! Benim hikâyem, milletimin her ferdinin birlik olup ardında cumhuriyetimi saklayan o kapıyı aralamasıyla başladı. Kurtuluş Savaşı'nın buz gibi ve acı günlerinde, tüfeğindeki mermisi bitmişken bile namlusuna süngüsünü takıp savaşımaya devam eden, ölüme bir gül bahçesine girercesine korkusuz ve emin adımlarla koşan Mehmetçiğin kalbinde doğdum ben. Oğlu, eşi, babası, kısacası "herkesi" şehit olmuşken pes etmeden cepheye mermi taşıyan, küllerinden doğacak vatanını yaşatmak isterken donarak ölen kadınların dudaklarından çıkan ağıtla yazıldım ben. Tüm bunları bir millet yıllar boyu kalbinin dört bir odacığında acı ve gururla hissetti. İşte ben, o yıllarla var oldum! İlk önce "Korkma!" dedim çünkü biliyordum ki en büyük korku bile kabul ettiremezdi esareti bu millete. Mehmet Akif Ersoy da bunu gördü, duydu, hissetti ve yaşadı. 1921 yılında düzenlenen millî marş yarışmasına para ödülü nedeniyle katılmayan koca yürekli Mehmet Akif, Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey'in yaptığı "ödülün, hayır kurumlarına verilmesi" teklifiyle milletimin duygularına tercüme olmaya ve beni hayatın vazgeçilmez iki parçasından biri yapmaya karar verdi: Biri sonsuz mavi göklerde dalgalanan ay yıldızlı şanlı bayrağımızdı, ikincisi olarak da yanına sözlerimi ekledi. 12 Mart 1921'de mecliste okundum ve gözyaşlarıyla dinlendim. İşte böylelikle ben, azimli Türk milletini kazandım!

Sonra "Çatma!" dedim fakat yine de biliyordum ki milletimin fedakârlıkla dolu o güzel kalbinde umutsuzluğa dair tek bir kara leke bile bulunmazdı, bulunamazdı! Çünkü benim milletim ezelden beridir hür yaşadı, hür yaşayacak! Hiçbir çılgın düşman, elinde tuttuğu zinciri yaklaştıramaz gözü cesaretle kararmış bu millete. Türk milleti öyle bir millettir ki gözleri kör olsa zincire sinmiş demir ve pas kokusunu alarak görür, sağır olsa zincirin çıkardığı sesi duyar, tüm duyularını yitirse bile hissederdi onu hapsetmek istedikleri kafesi. Bağırırdı zinciri tutan o ellere tek bir ağızdan: "Nasıl böyle bir imanı boğar, 'medeniyet' dediğin tek dişi kalmış canavar?"

Kurtuluş Savaşı kazanıldı, zafer kutlandı ama ben hiçbir zaman unutulmadım! Çünkü ben yalnızca bir marş değil, Mehmet Akif'in koca bir milleti dinleyerek yankılandığı sözlerim! Kükremiş sel gibiyim! Gövdemi siper eden o Mehmetçiğim! Bastığın topraktaki kefensiz yatanım! Şehit oğluyum! Göklerde dalgalanan şanlı ve nazlı hilalim! Ben hürriyetim, ben bağımsızlığım. Ben öyle bir marşım ki bir cennet vatanım, bir cennet milletim. Ben Türk'üm, Ben Türkiye'yim! Ben Mehmet Akif Ersoy'um!

Unutma: Ben senim!

Beren ŞENTÜRK
9C Sınıfı
Tekirdağ İl Birincisi

B İ R H İ L A L U Ğ R U N D A

Milletim, hudutsuz bir sevdâ içinde vatânı payidar kılmaya çalışmakta; canhıraş feryatlar kulaklarda çınlarken yüreklerde sönmeyen bir ateş, işgalcilerle karşı karşıya...

Benim milletimin kim olduğunu öğrenmek ve anlamak isterseniz eğer geçmişime bakınız. Bir ananın haykırışında, bir askerin çabasında, vatânı uğruna her şeyini feda eden şehitlerimin kanlarında bulabilirsiniz.

Ben bu vatan uğruna canını, kanını feda edip her şeyi geride bırakan bir şehit, harp meydanına dönmüş Anadolu, bebeğini evde bırakıp cepheye koşan bir anne, istiklal uğrunda canını veren Türk milleti, cephedeki millete umut olmaya çalışan Mehmet Akif'im. Anlamazsınız kâğıt kalem olmadan duvarları kazıya kazıya millete bir marş bahşetmek, milletimin haykırışları cephelerde yankılanırken bu satırları yazmak ne demek.

Eğer beni anlamak isterseniz vatanımın yaşadığı acıya, küçücük yavrucakların cephedeki çabalarına, memleketin bugünlere gelirken neler çektiğine bakın. Bakın ki yazdığım satırlardan beni, milletimi, içimizde vatanımıza karşı duyduğumuz bu hudutsuz sevgiyi anlayabilin.

Sanmayın kolaydır hilal uğrunda perişan olan bir millete " Korkma!" demek. "Toprak" diyerek geçtiğin yerlerde şehitlerim yok ve hilal çehresini çattı sanma! Elbet doğacak sana va'dettiği günler Hakk'ın, kim bilir belki yarın belki yarından da yakın.

İşte bu yüzden unutma anaları, şehitleri, çocukları, istiklal ve hilal uğrunda yaşananları ki bir daha basmayalım şehitlerimin kanlarının fışkırdığı topraklara, kulaklarımızda çınlamasın o canhıraş feryatlar, nasip olmasın millete bir daha İstiklal Marşı yazmak!

Zeynep YARAN

9/C Sınıfı

استقلال مارشی
قهرامان اوردومزه

İSTİKLAL MARŞI
-KAHRAMAN ORDUMUZA-

İSTİKLAL MARŞI'NIN ÖLÜMSÜZ ŞAİRİ

Öyle insanlar vardır ki bedenleri toprak olsa da yaptıkları kahramanlıklarla, bıraktıkları eserlerle, yazdığı dizelerle kalplerde ölümsüzleşirler. Bu ölümsüzlerden biri de vatanının acısını yudum yudum içercesine yazdığı her kelimeyi yüreğinde hisseden İstiklal Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy'dur. Savaşın ürpertici karanlığında öksüz kalan halkına "Korkma!" diyerek umudun çığlığı olmuştur. Vatan uğruna verilen her şehit, dizelerinde yankı bulmuştur. Onun en büyük hayali, bayrağının hür biçimde göklerde dalgalanmasıydı. İşte o zaman hem kendi hem de atalarımızın ruhu rahat edecekti. Ona göre bu cennet vatanın tek bir parçasına değmemeliydi düşmanın namahrem eli.

Bu topraklar için cephede savaşan, ayağında yırtık çarık, azığı kuru ekmek olan ve göğsünü mermilere siper eden bu yiğit askerlerin adları sadece bir taşın üstünde yazılı kalmamalıydı. Bu yiğitlerimizin destanı, dizelere dökülüp sonsuza kadar yaşamalıydı. Bu görevi millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy severek üstlendi. Yazdığı İstiklal Marşı'nı canları pahasına da olsa bu vatani kanlarıyla yıkayıp göklerdeki şanlı bayrağın rengini veren ve toprağın altında kefensiz yatan şehitlerimize ve aziz Türk milletine hediye etmiştir. Şairimiz bu davranışıyla bizlerin kalbinde sonsuza dek ölümsüzleşmiştir. Adının anlamına yakışır biçimde yerde ve gökte hep övülecektir.

Zeynep Özlem ÖZENDER
10A Sınıfı

DOĞUŞ SANCISI

Bir savaş sabahı, günlerden sabır... Yurda girmeye çalışmakta bir alçak akın. Gökten kapkara saçılmakta her yere ölüm damlaları. Vurmakta toprağa ölüm.

Vurmakta toprağa nice haykırışlar, ulaşmakta göklere... Gök siyah, gök kapanık, gök puslu, gök üzgün; gördüğü hüznleri yüzüne yansıtırcasına ama gök şahit ayrıca, yurttaki telaşa, mücadeleye, azme... Cephedekilerden, tarladakilere, masa başındakilerden, seccade üzerindakilere, evden, beşiğe...

Yurttaki herkeste bir kesif telaş. Telaşın yanında sinsi bir vesvese, umutları ağır ağır tüketmekte. Ağrı var vücutta, yoğun bir ağrı, sancıya dönüşmekte olan. Bir şeyler yapmak lazım, bu ulu milleti, bu şanlı tarihliyi, bu iman dolu göğüsleri, çalışkan, azimli, vatani için can alıp vermeyi düğün sayan, gönlündeki ateşle gözünü kırpmadan Altaylar'da at koşturur gibi şehitliğe koşan bu milleti coşturmak, kendini hatırlatmak lazım. Gönlündeki ateşi alevlendirmek... Ve bir yarışma düzenlendi. Bine bir daha katacak destan bir marş yazma yarışması... Milli marş olacak bir marş! Bu görevi kim üstlenebilirdi? Bir sürü yazılar, şiirler, marşlar geldi ama hiçbirinde o ses yoktu. Bir milli marş sesi... Derken, dediler "Bu marşı yazsa yazsa Mehmet Akif yazar." Teklif yollandı. İlk başta kabul etmedi. Israr ettiler. Marş yazmayı kabul etti. Ama mütevazıydı, parayı kabul etmedi. "Milletin başarılarının para ile övülemeyeceğini" düşünüyordu. Yüce gönüllüydü. Ne mutlu ki Allah bu görevi ona vermişti. Marşı yazdı. Marş okundu. Aman Ya Rabbi! Bu nasıl bir marştı böyle, nasıl bir haykırıştı? Milli marşın haykırışları... 10 kıta... Derin haykırış... Marş meclise geldi haykırışlarla. Okundu, defalarca. Her mısrası ayakta alkışlandı ve kabul edildi Milli Marş olarak. Gönüllere dokundu, duyan herkes saygıyla hazır olda durdu. Sinsi umutsuzluk vesvesesinin devası oldu. Türklük ruhu hatırlandı, kalplerdeki iman gücü alevlendi, vatan sevgisi güçlendi. Millet Allah'a güvendi daha da bağı. Ve halk anladı, vücuttaki sancı bir doğuşun sancısıydı. Küllerinden alevlenerek doğuşun sancısı...

Bilge GÜNDOĞDU
9/C Sınıfı

ÖZGÜRLÜĞE YAZILAN DESTAN: İSTIKLAL MARSİ

Yurdumun üstüne doğarken hüzünlü bir güneş, bir milletin yeniden doğuşu yazılıyordu şafakla birlikte. Anadolu'muzun yüreğine hançer misali saplanmış bu karanlık esaret, bağımsızlığa olan inancımızla yavaş yavaş yanıyor yok oluyordu.

"Korkma!" diyerek başladı Mehmet Akif, milletin mücadelesini anlattı, büyük acıların yaşandığı koca bir destan yazdı. Şehitlerimizin kanıyla kazandığımız bu şanlı zaferi anlattı. O, bir milletin yeniden doğuşunu, tekrar aydınlığa kavuşmasını dile getirdi mısralarında. Cepheye yardıma koşan bir kadını, kanının son damlasına kadar savaşan Mehmetçiği, "hasta" zannedilen bir milletin dirilişini...

Bugün gölgesinde özgürce yaşadığımız şanlı bayrağımız bize bu koca destanı "Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal!" diyerek anlatır. Türk milletin ebediyen özgür ve hür olacağını söyler. Biz de marşımızı yüreğimizdeki gururla okur, özgürlüğe ant içeriz!

Erva İŞLER
9C Sınıfı

12 Mart 1921

*İstiklal Marşı,
milletin yüreğinden yükselen bir
haykırış,
bağımsızlık uğruna yazılmış
ölümsüz bir destandır.*

ÇANAKKALE NÖBETİ: MEKTUBUN GÖLGESİNDE

Gece zifiri karanlık, deniz hırçın. Düşman gemilerinin ışıkları güneşi kiskandırırçasına Çanakkale'nin soğuk sularını aydınlatıyor. Gökyüzünde yıldızlar, adeta bu kutsal görevin tanıkları gibi parlıyor. İçimde tarifsiz bir endişe ve belirsizlik var. Siperlerin boğucu sessizliği içinde gözlerim ufka dalmış, düşünceler içinde bekliyorum.

Bir anda ceplerimde bir şey hissettim; o mektup... Evden gelen mektup. Annemin kınalı ellerinin kokusunu taşıyan, babamın nasihatleriyle dolu, kardeşimin çizimleriyle süslü mektup... Elime ulaştığında açmaya cesaret edememiştim, derin bir nefes alarak titreyen ellerimle mektubumu açtım. "Canım oğlum, Mehmet im, gözümün nuru, seni çok özledik. Evimizin sıcaklığı senin yokluğunda sönüyor, kardeşlerin her gün seni soruyor, anan dualarını eksik etmiyor. Bizim için çok kıymetlisin, orada Allah'a emanet ol. Seni hasretle bekliyoruz. Kardeşin Ayşe dün kalemi eline alıp sana resimler çizdi. "Abim gelsin, bana hikâyeler anlatsın." diyor. Biliyor musun bahçedeki kayısı ağacı çok meyve verdi bu yıl. Sen gelince o çok sevdiğin reçelden yaparım diyor anan. Beni sorarsan "Mehmet'im burada olsaydı birlikte çalışırdık, tarlamızda biri bin ederdik." demediğim gün yok. Seninle gurur duyuyoruz. Bu zor günler geçecek ve sen yine evimizde olacaksın. Dualarımız seninle oğlum. Anacığın, üstünü sıkıca örtsün, üşütmesin cephede diyor. Allah'a emanet ol yiğidim. "

Gözlerim doluyor, boğazım düğümleniyor, Mektubu okurken zaman duruyor sanki. Ailemin sıcaklığı, sevgisi ve özlemi, bu soğuk gecede yüreğimi ısıtıyor. Ancak bu duygusal an, savaşın acımasız gerçeği ile kesintiye uğruyor. Yüreğimdeki o sıcaklık, yerini tarifsiz bir hüzne bırakırken umutlarımla aydınlanıyor kendi gökyüzüm. Gözlerim etrafı tarayarak düşman gemilerine çevriliyor. Silahımı sıkıca kavrayıp sipere dönüyorum. Düşmanın karşısında dimdik durmak zorundayım ama içimde fırtınalar kopuyor. Vatan bize emanet, biz her şeyden önce bu kutsal toprağın evlatlarıyız. Tam o sırada bölgedeki bütün Mehmetçiklerin kulağında aynı ses yankılanıyordu. Büyük bir patlamanın çığlığıydı bu ses. Ardından derin bir acı... Gözlerim kararıyor. Son düşüncem, anacığımın "Üstünü sıkıca ört, üşütme." sözleriyle, vatanım için verdiğim bu mücadelenin kutsallığı oluyor.

Şimdi sonsuz bir huzur içindeyim.
Çanakkale geçilmedi, geçilemez de!
Sen de endişe etme anacığım,
üstümü ben değil, vatan toprağı örtüyor.

Ecem ALTINEL
9C Sınıfı

ÖVÜN EY ÇANAKKALE !

Evet evet, sen öyle zannet! Ben, senin karşında “yalnızca bir Türk”... Altında yağız kısrak, başında börk... Rüzgâr gibi uçar bozkırlarda. Anlamaz donanmadan, tüfekten... Anlamaz vatandan, milletten. Anlamaz özgürlükten, kaçamaz esaretten. Oysa ben Hasan, Mehmet, İsmail, Ayşe, Fatma; ben Hatay, Merzifon, Tekirdağ, Edirne, Ankara... Ben yedi düvele karşı koyan zihniyet, ben dünyayı karşısına alan civanmert! Ben ki yalın ayak savaşa koşan, ben ki korkusuz yaşayan! Enkaz sanırdın sen ardında bıraktığını, oysa “hasta adam” dediğin Osmanlı kalkıyor ayağa, bak. Çünkü yalnızca bir Türk doğar kanadığı yerden! Sen mi durdurursun beni yoksa ben mi gömer tarihe gömerim seni? Unutma, yalnızca bir Türk sonsuza dek yaşatır kendi benliğini!

Ben, Seyit Onbaşı! 276 kiloluk mermiyi kemikleri çatırdatarak sırtına alan ve asla pes etmeden, pes etmeyi aklından bile geçirmeden taşıyan kahraman... Sanılanın aksine benim sırtımda taşıdığım sadece bir mermi değil; benim asıl taşıdığım, uğrunda can vermek pahasına ant içtiğim vatanım, vatanımın yüzyıllar boyunca yaşatılması gereken geleceği! İşte o gün paha biçilemez Çanakkale Boğazı’na bakarken gördüğüm, nefes kesen bir deniz değil, nefesimizi kesmek için gelen düşman gemileriydi. Ben ayakta kalan son iki kişiden biriyken bile yüreğim acı ve umutsuzlukla dağlanamazdı. Çünkü bir Türk, vazgeçen olamaz asla ve de kaybeden! Gözümün önündeki mermi, memleketimin geleceği, düşmanlarımın yenilgisi olup karşımda dikilmiş bana haykırıyordu “Beni namluya sür!” diye. “Unutma Seyit! Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar yiğidim.” Durdum ve sancağıma baktım bir an, sonra dört mermi art arda sırtıma bindi, başımı eğdim fakat yıkılmadım çünkü yılmadan, yıkılmadan yaşamıştım ve yaşayacaktım! Düşman gemisi gözlerimin önünde parçalanırken onun yerini göklerde alan simgeydi bayrağım. Arkasındaki tüm savaş izlerine rağmen ısrarla dalgalanan ay yıldızlı şanlı bayrak...

Ben, Nezahat Onbaşı! O acı günlerde karlı ve buz gibi soğuk olması gereken vatanım cayır cayır yanıyordu şehitlerimin kanıyla, annelerimin acısıyla! Her vatan evladının aklından geçen o düşünce benim de zihnimin sınırlarında dolaşıyordu: Ya yanacaktık hep beraber ya da yakacaktık hepsini birer birer! Ne kadar zor, ne kadar sert olursa olsun biz ölümden değil, ölüm bizden korkacak ve nihayetinde geri çekilecekti vatanımın üzerindeki o hain kara gölgesi! O günlerde kimse bilmezdi kaç yaşında olduğunu. Biz “Ne zaman doğdun?” diyenlerden değil, “Ne kadar yaşadın?” diyenlerden olacak ve yaşamaya başladığımız güne 18 Mart 1915 diyecektik. Korku, hiçbir zaman yerleşemedi kalbime çünkü benim kalbimin dört odacığı da doluydu sabır, umut, cesaret ve vatan sevgisiyle. Yenilginin nefes kesen korkusuyla bana ve can veren silah arkadaşlarına bakarak geri adım atmayacak askerlerime vatanımın kalbiyle seslendim:

“Ben babamın yanına ölmeye gidiyorum, siz nereye gidiyorsunuz?”

Ağlamak yok, geri adım atmak yok! Çünkü

yalnızca bir Türk kucak açabilir ölüme bir gül bahçesine girer gibi mutlulukla!

Ben, Albay Cevat Çobanlı! Memleketim, anam, babam, sevenim ve sevdiğim, bir damla kan olup toprağa cansız süzülmüştü usulca. Mermiler, toplar, alevler ve dumanlar üzerimize yığılıyor, nefesimizi kesmek istiyordu bir idam ipiymişçesine. O ipi keserek ilk kurtulanlardan biri de ben oldum ve koştum var gücümle, diğer nefeslerimin de kesilmesine izin vermemek için. Hayır, bir askerim daha ölümün izinden gidemezdi artık. Düşmanlar bizi mayın tarlasında yürütmek istiyorsa biz de yüzdürürdük onları o mayınlar arasında. Türk milleti zekidir, vazgeçmeyendir; göğsümüzdeki iman, sınırsız ve sonsuzdur. Bunu unutanlara da hatırlatmayı en iyi yine biz bilirdik! Çanakkale Denizi'ne yirmi altı mayını dökme görevini Nusret Mayın Gemisi'ne verendim ben. O mayınla, düşman gemilerini boğazın dibine gömerken duyulan çığlıklar, kulağımıza bir zafer şarkısı olarak yankılanıyordu âdeta. Çünkü yalnızca bir Türk böyle seslenebilirdi tüm cihana: "Gittiler işte, Çanakkale'yi geçemediler, geçemeyecekler!"

Ben, Yarbay Mustafa Kemal. Sofya'dayken öğrenmiştim Birinci Dünya Savaşı'na girdiğimizi ve bunu "felaket" olduğunu biliyordum. Ne yazık ki şimdiden görebiliyordum on binlerce Mehmetçiğimin yerde kefensiz yatışını, anaların bağırışını, Anadolu'nun acıya bulanışını. Fakat tüm bu karanlığın üstüne doğan bir güneş vardı: Çanakkale Deniz Zaferi. Hiçbir neferimiz kendi kanlarında boşuna yatmıyordu, yüzleri kazandıkları o müthiş zafere dönüktü. Benim "Cephaneniz yoksa süngünüz var!" diye haykırışlarım boşa değil, ülkemin üstüne doğacak güneşimize dönüktü. Milletime uyku yoktu çünkü bir damla uyku, bir deniz dolusu kan olarak yağardı ülkemin yorulmuş toprağına! Bu aziz vatan evladına korku yoktu çünkü hepimiz koşacaktık ölüme, ülkemizin yaşamasına muhtaçken! "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum!" derken karşılarında, hiçbirinin yüzünde en ufak tereddüt ifadesi bile yer alamazdı. Çünkü yalnızca bir Türk o ölüm emrini verebilir ve yalnızca bir Türk bu emri sorgusuz sualsiz yerine getirebilirdi!

Evet evet, sen öyle zannet! Ben, senin karşında yalnızca bir Türk... Böyle diyerek tepeden Marmara'ya geçmek için yol arayan ey kâfir! Karşında bulduğun, sadece bir asker değil; din, iman, vatan, bayrak.... Gerektiğinde etten duvar, gerektiğinde ise mermi olup düşmanı yerle bir edebilecek kadar güçlü bir millet. Onlar "Yalnızca bir Türk." derken düşünceleri yanılttı fakat doğruydu kelimeleri. Çünkü yalnızca bir Türk sağ çıkarabilirdi kana bulanmış savaş denizinden. Çünkü yalnızca bir Türk, toza toprağa bulanmış bayrağını yeniden çıkabilirdi göklere. Çünkü yalnızca Türk haykırabilirdi bayrağının hür bir şekilde dalgalandığı göklere "Övün, ey Çanakkale ki sen, Mustafa Kemal'in yüz milletle yüz yüze ilk görüştüğü yersin!" diye.

Beren ŞENTÜRK
9C Sınıfı

BİR MİLLETİN DİRENİŞİ: ÇANAKKALE

Martin serin rüzgarı, tuzlu deniz kokusunu getirirken sokaklara, tarih yaprağı 18 Mart'ı gösteriyor. Ben, bugün özgürce sokaklarda koşturabiliyorken, gökyüzüne bakabiliyorken, geçmişin derin izleri bir bir canlanır gözlerimin önünde. Ve bir zamanlar, bu topraklarda, bu gökyüzünde, özgürlük uğruna can verenlerin sesi yankılanır kulaklarımda.

Yıl 1915...

Devam eden I. Dünya Savaşı'nın izleri sarmış vatanımın her yanını. "Hasta Adam"ın son nefesine ne kalmış? Şimdi sırada Çanakkale mi var? Düşman askerleri gemileriyle girerlerken Boğaz'a bilmiyorlardı ki, bilmeden gelip bastıkları bu toprak, bir devrin battığı yer olacaktı. Günlerdir, aylardır aç ve susuz savaşan askerim her şeye rağmen savaşacaklardı ve bir destan yazacaklardı.

Ben savaşın ortasında bir çocuğum! Her taraf kan içince. Mayınlar patlıyor ayaklar altında. Ayakları kopsa elleri üstünde toprakta sürünerek, mermisi yoksa süngüsüyle savaşıyordu askerim. Ölmeden mezara koyulmuşlardı hepsi, kimisi nişanlıydı, kimisi evli, kimisi henüz öğrenci... Ama hepsinin yüreğinden taşıyordu vatan aşkı.

18 Mart sırdan bir direniş değildi. Dökülen her bir damla kan, vatan uğruna yazılacak bir destandı. Yerde yatan düşmanını kaldıran fedakar askerimin destanıydı bu. 275 kiloluk mermiyi vatan aşkıyla sırtında kaldırıp savaşın seyrini değiştiren kahramanın destanıydı bu. Vatanına düşman eli değmemesi için varını yoğunu koyan mehmetçiklerin destanıydı bu. Bir komutanın askerine vatan uğruna ölmeyi emrettiren bir destandı bu. Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatan değil miydi zaten?

Ben Türkiye Cumhuriyeti'nin evladıyım! Binlerce şehidin kanıyla boyanmış bayrağımın özgürce dalgalandığı bu topraklarda yaşayan bir çocuğum. Ben vatanları uğruna yılmadan savaşan gençlerin evladıyım! Eğer kafirler bir daha bu vatani işgal etmeye çalışırlarsa onları geldikleri gibi geri göndermesini biliriz.

Bu kahramanlık destanı asla unutulmayacak. Ve her 18 Mart'ta, kahramanlarımızın ruhları, bizleri yine aynı çatıda toplayacak. Bu topraklar, özgürlüğün ve bağımsızlığın teminatı olacak. Ve bizler, o zaferin aziz hatırasına sahip çıkarak, bu toprakların her karışını sevgiyle koruyacağız. Bir milletin, vatani uğruna neler yapabileceğini tüm dünya bir kez daha görecektir. Ve bu kahramanlık destanı asla unutulmayacak.
Çanakkale geçilmez!

Elifsu KARACUHA
11C Sınıfı

YILDIZA DÖNÜŞEN ŞEHİTLER

Rüzgâr, Çanakkale topraklarında hüznü bir ağıt yakıyordu. Martin on sekizinde denizin dalgalarıyla karışan kan ve barut kokusundan mücadelenin zorluğunu genizlerde hissettiriyordu. Günün doğumu sırasında gökyüzü zarif kızılığıyla etrafa müjdeli bir haber veriyordu. Gök bile kimin galip olacağını anlamıştı, bayrağın göz kamaştıran rengini kendi üzerinde yansıtıyordu.

Bütün nefesler, vatanın geleceği için can vermeyi dört gözle bekliyordu. Çatışmalar sırasında toprağa düşen her asker bayrağın şanına süs oluyor, kendilerini vatan toprağının şefkatli kollarına emanet ediyordu. Bir asker, titreyen elleriyle cebinden çıkardığı mektubu son kez okumak için açtı. Elleri ölüm korkusundan titremiyordu ama o ölürse biricik anacığının yalnız kalacağı düşüncesiyle kavruluyordu. Anasından ona gelen mektubu son bir kez okuduktan sonra tüm endişe ve yorgunluğunu unutup zafer için koştu hayatının son saniyelerinde. O da artık gecenin karanlığını aydınlatan şehitler gibi bir yıldıza dönüşmüştü, annesini artık oradan izleyebilecek, koruyup kollayacaktı. Türk milletinin zaferini gökyüzünün en yüksek noktalarında var edecekti.

Çanakkale’de kazanılan zafer sıradan bir zafer değildi. İnancı, fedakârlığı, bir milletin yeniden doğuşunu hatırlatan gökleri yıldızlarla donatan bir yaşanmışlıktı ve şimdi orada rüzgâr hâlâ aynı ağıtları fısıldıyordu. Ama bu sefer kazanılan zaferin gururunu taşıyordu sesinde. Savaş bir yandan devam ediyor ve şehitler, yıldızlara dönüşerek geceleri aydınlatıyordu.

Orada verilen bütün canların adları taşlara,
kanları bayrağa,
ruhları ise Çanakkale’nin ağıtlarına mühürlendi.

Efsa Nur SÜMER
9C Sınıfı

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ

Çanakkale; bir milletin özü, kimliği, göz bebeği...

Genç, yaşlı, çocuk demeden bir millet canını verdi bu topraklar için. Sadece atalarımızdan miras olan topraklara gururla basabilmek için en değerlilerinden vazgeçtiler. Daha ağızları süt kokan, melek gibi, gencecik, tertemiz çocuklar savaştı. Belki koskoca bir günde onlar için verilecek yemek sadece yarım bir ekmektir ama yüreklerindeki vatan aşkı karınlarını doyurmaya yeterdi. Silinmez harflerle yazdılar: Çanakkale geçilmez!

Buna masmavi gök şahitlik etti, engin denizler “Çanakkale!” diye haykırdı. Çanakkale yalnızca bir askeri zafer değil; bir milletin tüm maneviyatı, vatan sevgisi, fedakârlık duygusu ile neler yapabileceğini gösteren bir kahramanlık öyküsüdür. Bu öyküde Türk milletinin öyle bir gücü vardı ki... Cephede milletimizin yiğit askerleri canlarını bu topraklar için feda ederken cephe gerisinde gözü yaşlı analar evlatlarının sağ salim geri dönebilmesi için içlerinde asla dinmeyen bir umutla dua ediyordu. Hemşireler o kadar kısıtlı imkânlarla rağmen Mehmetçiklerimizi kurtarmak için mücadele veriyorlardı. Gerek yetersiz gelen ilaçlar, gerek bozuk cihazlar...

Çanakkale yalnızca silah seslerinin duyulduğu bir kent değil, yüreklerden gelen güçlü yakarışların yüzlere vurduğu güçlü bir kentti. Bu yürek seslerinden azim, vatanseverlik, inanç duyguları bir su misali akar. Düşman, nehir gibi çağlayan bu duyguları dindirebileceğini sandı. Oysa bu milletin yüreklerindeki vatanseverlik öylesine nakış nakış işlenmişti ki, kimse çözemezdi. Kimsenin gücü çözmeye yetemezdi. Bu güçlü maneviyat, milletimizin fiziksel gücüne de yansdı. Örneğin Seyit Onbaşı'nın 275 kilogramlık mermiyi kaldırmasını sadece fiziksel güç sananlar yanılmıştır, o inanç öyle güçlüdür ki her şeye yeter.

Bizler,
bu cefakâr ve inançla yoğrulmuş kutlu milletin torunlarıyız.
Vatanımızın bağrına nakış nakış işlenmiş o yüce kelâmı,
Bir ayna misali yansıtırız, ışığından asla vazgeçmeyiz.
Uğruna yaralanırız, can veririz,
Ama bir söz var ki silinmez, sildirilemez!
Çanakkale geçilmez!

Menese ÇAY
9C Sınıfı

BAHARIN MÜJDESİ: NEVRUZ

Türklerde Nevruz

Türklerin Ergenekon'dan demirden dağları eriterek çıkmalarını (Ergenekon Destanı), baharın gelişini, doğanın uyanışını temsil eder.

Nevruz, Doğu Türkistan'dan Balkanlara kadar tüm Türk kavimleri ve toplulukları tarafından, MÖ 8. yüzyıldan günümüze kadar her yıl 21 Mart'ta kutlanır.

Türk Takviminde Nevruz

Türk takviminde bir gün on iki bölüme ayrılır, her bölüme Çağ adı verilirdi. Bir çağ iki saat, dolayısıyla bir gün de yirmi dört saattir. Her bir çağ ise sekiz Keh'ten ibarettir. Yılbaşı olarak da gece-gündüz eşitliğinin yaşandığı 21 Mart, Nevruz günü olarak kutlanır. Bu güne ve yeni yılın başladığı âna Yılğayak denir.

Millî bir karaktere sahip olan bu bayram, Türk milletinin yüzyıllardır devam edegelen birliğinin simgesi, kardeşliğinin ve kader ortaklığının nişanesi olmakla birlikte kültürümüzde tabiatın yeniden dirilişi gibi milletimizin de yeniden dirilişini, bolluğu ve bereketi simgelemektedir.

Baharın İlk Günü

Selçuklu ve Osmanlı'da millî bayram olarak kutlanan Nevruz, Nevruziye adlı şiirlerle ve şenliklerle ziyafet verilerek kutlanırdı. Özel olarak hazırlanan Nevruziye adlı macun, Osmanlı döneminden kalan bir kültür olarak bu gün hâlâ Manisa'da 21 Mart'ta Mesir macunu şenlikleri yapılmaktadır. Alevi ve Bektaşiler arasında da kimi yörelerde eski takvime atfen Mart Dokuzu adı verilerek kutlanan Nevruz'da özel törenler yapılırdı. Bu şölende yemekler dağıtılıp oyun oynanır ve baharın ilk günü kutlanırdı.

Yapılan Bazı Etkinlikler

- *Ateşin üstünden atlamak
- *Gençlerin yüzünü siyaha boyayıp nehirlerde yıkaması
- *Çocukların kapı kapı dolaşıp fındık ve şeker toplaması
- *Kış mevsimi sonrası evlerin temizlenip badana yapılması

NEVRUZ GELENEKLERİ

Bahar Temizliğı

Evler temizlenerek bahara hazırlanır.

Semeni hazırlama

Nevruza özel olan semeniler hazırlanır.

Salıncakta Sallanma

Çocuklar salıncaklarda sallanır, nevruzu eğlenerek geçirirler.

Delikanlıların

Yüz Boyaması

Delikanlılar yüzlerini boyayıp akarsulardan akan sularla yıkarlar.

Çocukların Oyunları

Çocuklar oyunlar oynayarak keyifli vakit geçirirler

Demir Dövülmesi

Demir dövülür.
Bu, güç ve kudretin sembolüdür.

Çocukların Fındık Fıstık Toplaması

Çocuklar kapı kapı dolaşarak fındık fıstık toplarlar.

**Hayvanların,
Akarsuların Sularıyla Yıkanması**
Hayvanlar da temizlenerek nevrufa hazırlanır.

Nevruz Ateşi Üzerinden Atlama

İnsanlar ateş üzerinden atlayarak dilekler dilerler.

Şairlerde Bahar

Penceremizden dışarı baktığımızda tepeden tırnağa pespembe çiçek açmış bir ağacı gördüğümüzde o güzelliğin karşısında tebessüm etmemek ne mümkün? İşte ilkbaharın, insanı gülümseten, hayata karşı olumlu bir şekilde bakmamızı sağlayan en önemli özelliklerinden biridir tebessüm.

İnsan, rengârenk çiçeklerle donanmış tabiatı yeşilin her tonuyla dans ederken gördüğünde ruhunun ve kalbinin de bu dansa eşlik etmemesi ne mümkün? İşte ilkbaharın, insanın kanını kaynatan, kendini kapalı evlerden dışarı atmaya iten en önemli özelliklerinden biridir hareket coşkusu.

Tüm bunların yanı sıra gülümseten, coşturan, insanı pozitif duygu ve düşüncelerle donatan ilkbahar için şiir yazmamak da mümkün değil elbette. Edebiyatımızın ünlü şairleri de ilkbaharın güzelliğine karşı kayıtsız kalamamışlar ve dizelerinin tuvalinde ilkbaharı resmetmişler.

*“Damlardaki kar, saçaklardaki buz
Kanı kaynayan suya dar geliyor,
Haberin var mı? Oluklardan
Akan su sesinde bahar geliyor.”*

dizeleriyle baharın gelişini haber veren Cahit Sıtkı Tarancı gibi,

*“Yüzümü bulutlara kaldırıp
Dua eder gibi mırıldanıyorum
Kuşlarla, otlarla yıkanıyorum
Rüzgârla, ilkbaharla”*

diyerek Ataol Behramoğlu da bahar karşısında hissettiği coşkuyu ifade etmektedir.

Melih Cevdet Anday ise baharı betimlerken
*“Hava ne kadar güzel öğretmenim
Yollar, ağaçlar, kuşlar ne kadar güzel
Yeryüzü pırıl pırıl öğretmenim.
Gizlisi saklısı kalmamış dünyanın
Nesi var nesi yoksa dökmüş ortaya
Bütün bitkiler, bütün hayvanlar, bütün taşlar”*
dizeleriyle içindeki coşkuyu bize de yansıtırken

*“Bir bademin altına oturmak biraz
Ayrı ayrı seyretmek çiçek açmış her dalı”*
sözleriyle de Ziya Osman Saba, baharın güzelliğini vurgulamakta,

*“Ben ki her nisan bir yaş daha genç
Her bahar biraz daha âşığım”*

diyen Orhan Veli Kanık, baharın baş döndürücü yanını yaşamakta ve bize de göstermektedir.

İşte bu örnekler gibi şairlerimizin baharla ilgili daha pek çok dizesi var edebiyatımızda. Penceremizden baktığımızda gördüğümüz ilkbahar coşkusunu anlatan şiirleri okudukça diyebiliriz ki bahar, kardeştir şiirle; kol kola girer dans eder ağaçların altında, el ele tutuşur koşar yemyeşil kırlarda.

Haydi, biz de eşlik edelim onlara!

Sevda KURTOĞLU
Türk Dili ve Edb. Öğretmeni

22 MART DÜNYA SU GÜNÜ

Suda hayat
değil milat arayın

Sümeyye BOZKIRAN
11D Sınıfı

BİR DAMLA SU, BİR DÜNYA DEMEKTİR.

22 MART

Her yıl 22 Mart'ta kutlanan Dünya Su Günü, insanların suyu ne kadar bilinçsizce kullandığını ortaya koymaktadır.

DÜNYA SU GÜNÜ NEDİR?

Dünya Su Günü'nde insanların daha tasarruflu su kullanması için teşvik niteliğinde bilgilendirmeler yapılmaktadır.

BM 'NİN ÖNEMİ

BM' nin verdiği öneriler doğrultusunda insanlar dünyadaki su kıtlığına karşı daha bilinçli hale geliyor.

GELECEĞİMİZ İÇİN

Bu dünya bizim, gelecek de bizim. O halde suyumuzla sahip çıkmalı ve gereksiz kullanımlardan kaçınmalıyız.

***Haydi hep birlikte Dünya Su Günü'nü
su tasarrufu yaparak kutlayalım!***

**Kaan ŞİMŞİR
IIC Sınıfı**

DÜNYA SU GÜNÜ

Suyun önemine dikkat çekmek ve temiz ve güvenli suya erişim konusunda farkındalığı artırmak amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 1993 yılından bu yana her yıl 22 Mart günü “Dünya Su Günü” olarak kutlanmakta ve bu yılın teması olarak da kritik öneme sahip “2024 yılı Dünya Su Günü teması “Barış İçin Sudan Yararlanmak” olarak belirlenmiştir.

Son yıllarda küresel düzeyde yaşanan iklim değişikliği, kuraklık, doğal afetler, endüstriyel faaliyetler, çarpık kentleşme, bilinçsiz tarımsal faaliyetler, bölgesel düzeyde yaşanan çatışmalar ve bunlara bağlı yaşanan göçler, su kaynaklarının azalmasına ve sularda kirlilik miktarının artmasına yol açmaktadır.

Dünya genelinde yaşanan hastalıkların önemli bir kısmı sulardan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle tüketime sunulan suların sağlıklı ve güvenli olması halk sağlığının korunmasında birincil öncelikler arasında yer almaktadır. Güvenli olmayan suyun tüketilmesi ile dünya genelinde her yıl 2.2 milyar insan olumsuz etkilenmektedir.

Su, günlük yaşamsal aktiviteleri sürdürmenin yanı sıra insan metabolizmasında da en önemli öğedir. İnsan vücudunun %70'ini su oluşturmakta ve vücuda günlük alınması gereken minerallerin önemli bir kısmı da suyla karşılanmaktadır.

Ülkemizde tüketime sunulan içme-kullanma sularının kalitesinin izlenmesi ve denetimi Bakanlığımız görev ve sorumluluğunda yer almaktadır. Bu kapsamda ülkemiz genelinde şebeke aracılığıyla tüketime sunulan içme-kullanma sularından numuneler alınarak Bakanlığımıza bağlı İl Halk Sağlığı Laboratuvarlarında analizleri gerçekleştirilmektedir.

Ambalajlı suların ruhsatlandırma ve denetim işlemleri de Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bakanlığımızca izin verilen ambalajlı su dolum tesisleri yılda en az 4 defa İl Sağlık Müdürlüklerince, 1 defa da Bakanlığımızca mahallinde denetlenmektedir. İzin verilen tesislerde dolumu yapılarak piyasa sunulan suların aynı zamanda piyasa denetimleri de rutin olarak yapılmaktadır. Denetimler sırasında suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik nitelikleri yönünden analizleri yaptırılmak suretiyle tüketiciye sağlıklı ve güvenli ürün sunulup sunulmadığı, izin verilen koşullarda üretim yapılıp yapılmadığı denetlenmektedir.

Sularla ilgili Bakanlığımızca yapılan tüm çalışmalar online sistemler üzerinden takip edilmekte, elde edilen veriler paydaş kurumlarla da paylaşılmaktadır.

Mikrobiyolojik ve kimyasal kirleticilerden arındırılmış su “Sağlıklı ve Güvenli Su” olarak nitelendirilmektedir. Özellikle salgınların önüne geçilmesinde mikrobiyolojik kirliliklerin giderilmesi halk sağlığı açısından büyük öneme sahiptir. Bu bağlamda şebeke sularının mikrobiyolojik yönden temizlenmesi için suyun mutlaka dezenfekte (klorlama) edilerek şebekeye verilmesi ve şebeke boyunca klorlanması gerekmektedir.

Unutulmamalıdır ki klorlanmış su değil, klorlanmamış su sağlığımız için tehlikelidir!

Ülkemizde yaşanan deprem ve sel gibi büyük afetler, sağlıklı ve güvenli suyun önemini bir kez daha öne çıkarmıştır. 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde Bakanlık olarak bölgede şebeke sularının içilebilirliği ve kullanımı konusunda çalışmalar yürütülmüş, halen tüketime sunulan sular titizlikle takip edilmektedir.

Bu kapsamda afet dönemleri başta olmak üzere halk sağlığı açısından Bakanlığımızca yapılan açıklamalar doğrultusunda hareket edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bugün kutladığımız dünya su gününün anlamına binaen önemle altını çizmemiz gereken bir husus da ülkemizin su fakiri adayı ülkelerden biri olduğu gerçeğidir. Su kaynaklarımızın azalması ile birlikte önümüzdeki süreçte su sıkıntısı yaşanmaması için sorumluluklarımızı yerine getirmenin yanı sıra var olan su kaynaklarımızı temiz tutmak ve suyu tasarruflu kullanmak gibi toplumsal bilincin gelişmesine de ihtiyaç vardır.

Halk sağlığının korunmasında en önemli adımlardan biri musluklardan akan suların temiz ve güvenli olmasıdır.

Sağlıklı yaşam ancak sağlıklı ve güvenli suya erişim ile sağlanabilecektir.

2025 Dünya Su Günü'nün teması 'Buzulların Korunması'dır.

Buzullar yaşam için kritik öneme sahiptir; eriyen suları içme suyu, tarım, endüstri, temiz enerji üretimi ve sağlıklı ekosistemler için olmazsa olmazdır.

Hızla eriyen buzullar su akışlarında belirsizliğe yol açıyor, bu durum insanlar ve gezegen üzerinde derin etkilere neden oluyor.

Karbon emisyonlarının küresel ölçekte azaltılması ve buzulların küçülmesine uyum sağlamak için yerel stratejiler hayati önem taşıyor.

Bu Dünya Su Günü'nde, iklim değişikliği ve küresel su kriziyle mücadele planlarımızın merkezine buzulların korunmasını koymak için birlikte çalışmalıyız.

Selami YÜRÜK
Kimya Öğretmeni

SU GELECEĞİMİZDİR

Su ayak izi ; malların ve hizmetlerin üretiminde tüketilen doğrudan ve dolaylı su miktarlarını bütüncül bir şekilde ele alan “gerçek” su tüketiminin bir göstergesidir. Bir kişinin, ürünün, sektörün, havzanın veya ülkenin birim zamanda üretim süreçlerinde harcadığı ve/veya kirlettiği toplam temiz su miktarını ifade etmektedir. Başka bir deyişle su ayak izi ; su tüketimimizi -yani sebep olduğumuz su kullanımını ve kirliliğini - ölçen en kapsayıcı göstergedir. Bu açıdan bakıldığında su ayak izinin yalnızca musluktan akan su, kaynaktan tarlaya alınan su ya da görünen su kullanımı olmadığını, aksine suyla ilgili doğrudan ve dolaylı; iç ve dış bütün tüketimlerin su ayak izine sebep olduğu net bir şekilde görülmektedir. Su ayak izi , yalnızca direkt su tüketimimiz değil; satın aldığımız ürünlerin içeriğindeki su tüketimini , ithal ürünlerle birlikte başka coğrafyalarda sebep olduğumuz su ayak izini , gereksiz kullanımlarla birlikte küresel ölçekte başka insanların “adil su hakkı” üzerinde sebep olduğumuz su ayak izi gibi “görünmeyen su tüketimlerimiz ” de ortaya koymaktadır.

Su ayak izini küçült!

Fikret Berkay BAŞARAN
11C Sınıfı

ENDÜSTRİYEL SU VERİMLİLİĞİ

Dünyada çekilen suyun ortalama olarak %20'si
sanayi için kullanılmaktadır

Sanayi sektöründe verimli teknoloji ve
tedbirlerle su kullanımında %50'ye varan
oranlarda su kazanımı sağlanabilmektedir

İklim değişikliği, artan nüfus, kentleşme, sanayileşme ve
tarımda birlikte büyüyen ihtiyaçlar göz önüne
alındığında su kaynaklarımızın her damlası son derece
önemli

Ela ZENGİN
11D Sınıfı

Berra KİLEÇİ
11B Sınıfı

27 Mart Dünya Tiyatro Günü

Tiyatro; insanı insana, insanla, insanca anlatma sanatıdır.

TİYATRONUN ORTAYA ÇIKIŞI

Tiyatro, Yunanca "theatron" yani "görme yeri" sözcüğünden gelmektedir. Çünkü günümüzdeki anlamıyla çağdaş tiyatronun tarih , bağ bozumu tanrısı Dionysos adına yapılan törenlere dayanmaktadır. İlk tiyatro şenliği MÖ. 534 yılında Atina'da yapılmıştır. Bu dönemde oyunlarda dekor ya da kostüm bulunmazdı. Sahne tamamıyla boş olur, başroller de önemli kişiler tarafından oynanırdı. Günümüzde geçerli olan oyunculuk anlayışı yoktu ve ifade edilen duygular oyuncuların ellerinde tuttukları ve yer geldikçe yüzlerine koydukları maskelerle belirtilirdi. Bugün tiyatronun simgesi hâline gelen gülen ve ağlayan maskeler bu uygulamanın bir uzantısıdır.

Dionysos Tiyatrosu, Yunanistan'ın başkenti Atina'da bulunan bir Antik Yunan Tiyatrosudur. Dionysos'a adanmıştır. Bilinen ilk tiyatro sahnesidir.

TİYATRONUN TÜRLERİ

Tiyatro eserleri müziksiz (trajedi , komedi , dram) ve müzikli (opera, operet, müzikal, pandomim, bale, revü, skeç, tuluat, vodvil) olmak üzere iki grupta toplanır.

Trajedi , amacı kişilere korku, heyecan ve acındırma telkinleriyle ders vermek olan en eski tiyatro çeşididir. Komedi ise insanları güldürürken düşündürmeyi amaçlayan bir türdür.

Roma'daki Kolezyum (Flavianus Amfi tiyatrosu), amfi tiyatroların en ünlüsüdür. Bu amfi tiyatronun eski kaynaklarda yaklaşık 80 bin izleyici aldığı belirtilir.

SEKSENLER KLASİĞİ: RADYO TİYATROSU

Günümüze göre iletişim teknolojilerinin kısıtlı olduğu yıllarda radyo, önemli bir yayın aracıydı. İletişimin yanında kurgusal içerikli programlar yayımlama isteği radyo tiyatrosunun ortaya çıkmasını sağlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra yaygınlaşmıştır. Dünyada ilk radyo tiyatrosu, 15 Ocak 1924 tarihinde yayınlanan Richard Hugs'un A Comedy of Danger adlı eseridir.

Drama, trajediyle komediye bir araya getiren tiyatro türüdür. Modern tiyatronun sürekli olarak aristokrat zümrenin yaşayışını veya sadece hayatın gülünç taraflarının sahneye konmasını yeterli bulmayarak hayatı birçok tarafıyla temsil etme arzusundan doğmuştur.

Elyasa BOZAN
11C Sınıfı

KÜTÜPHANELER HAFTASI

Her yıl mart ayının son pazartesi günü başlayan hafta, ülkemizde Kütüphane Haftası olarak kutlanmaktadır. Biz de bu vesileyle ülkemizdeki ve dünyadaki kütüphanelerden bazılarını tanıyalım.

Türkiye'deki Kütüphaneler

Ankara Millî Kütüphanesi:

Ankara Bahçelievler'de bulunan Millî Kütüphane, içerdiği 3 milyondan fazla eserle Türkiye'nin en büyük kütüphanesi ünvanını elinde bulunduruyor. İçerdiği Osmanlıca ve Farsça kaynaklarla araştırma yapmaya oldukça uygun bir ortam sağlar.

Beyazıt Devlet Kütüphanesi:

1884 Yılında İstanbul Fatih'te kurulan kütüphane, Türkiye'nin en köklü kütüphanelerinden biridir. Osmanlı mimarisinin de izlerini taşıyan kütüphane, sahip olduğu pek çok kitap ve belge sayesinde en iyi araştırma yerlerinden biri oluyor.

İzmir Millî Kütüphanesi:

İzmir'in Konak ilçesinde 1912 yılında kurulan kütüphane, ilk "milli" ismini alan kütüphane olmuştur. Neo-Klasik Türk mimarisini yansıtan iki katlı bir bina şeklinde tasarlanan kütüphane, günümüzde etkileyiciliğini sürdürmekte ve okuyucular için bir milyon civarında kitap sunabilmektedir.

Mert Nuh BIYIK
11C Sınıfı

DÜNYADAKİ EN ÖNEMLİ KÜTÜPHANELER

George Peabody Kütüphanesi

Peabody Enstitüsü Kütüphanesi olarak da bilinen George Peabody Kütüphanesi, 5 katlı devasa yapısıyla dikkat çekiyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin Baltimore şehrinde yer alan binanın kurucusu George Peabody, herkesin kolaylıkla kullanabileceği bir alan yaratma amacıyla yola çıkarak kütüphaneyi inşa ettirmiş.

Stuttgart Şehir Kütüphanesi

2011 yılında açılan Stuttgart Şehir Kütüphanesi, Alman sadeliğini yansıtan mimarisi ve tek rengin hâkim olduğu çok katlı yapısıyla dikkat çekiyor. 9 katlı yapının ilk 4 katı klasik bina şeklindeki, üstteki 5 kat cam kaplamalı bir piramit formundadır. Bir kitap küpü olarak tasarlanan yapı, oldukça teknolojik bir altyapıya sahiptir.

Beinecke Nadir Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi

Amerika Birleşik Devletleri'nde New Haven şehrinde bulunan Beinecke Nadir Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi, mermer duvarlardan oluşan tasarımıyla ilgi çekiyor. Nadir kitaplar ve el yazmalarını bünyesinde barındıran kütüphane her yıl binlerce ziyaretçiyi ağırlıyor.

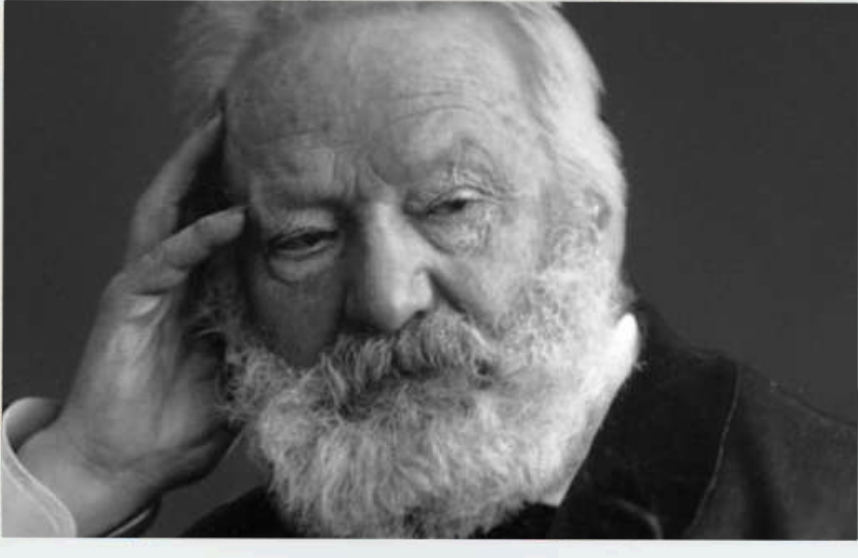
El Ateneo Grand Splendid Kütüphanesi

Arjantin'in başkenti Buenos Aires'te bulunan Ateneo Grand Splendid Kütüphanesi, mimarisi ile ülkenin en önemli kütüphanesi olmasının yanı sıra tiyatro ve opera gibi çeşitli sanat etkinliklerine de ev sahipliği yapıyor. El Ateneo Grand Splendid, süslü freskleri, efsanevi bir tabloyu andıran tavanı ve tırabzanlarındaki ayrıntıları ile görsel bir şölen sunuyor.

Erem Atakan KARATAŞ
11C Sınıfı

Ünlü Yazarların Yazma Alışkanlıkları

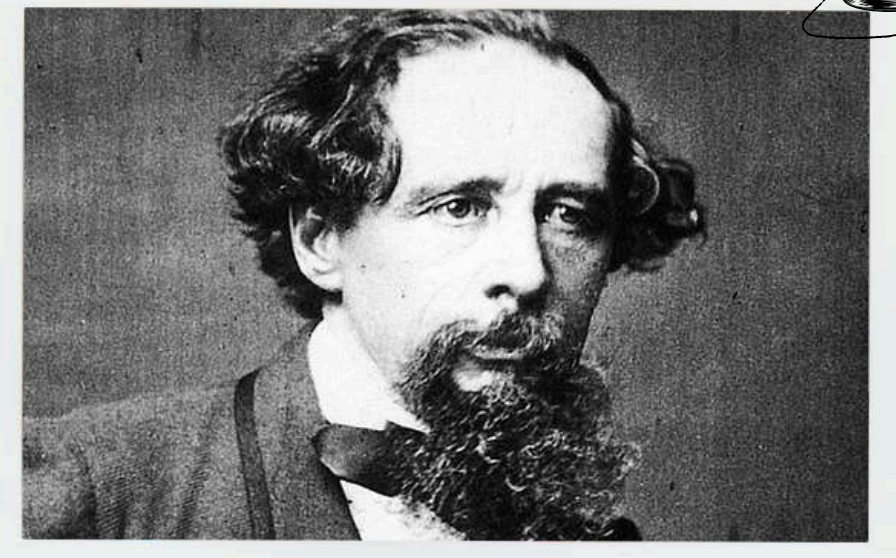
Victor Hugo

Notre Dame'ın Kamburu ve Sefiller gibi çok satılan romanların yazarı, ilham gelmediği zamanlarda tüm kıyafetlerini evdeki görevlilere vererek sadece kâğıt ve kalemle kendini bir odaya kilitleyerek yazmaya başlardı.

Virginia Woolf

Yazdığı eserlerle edebiyata yepyeni bir soluk getiren ünlü İngiliz yazar, farklı bir bakış kazanmak için eserlerini ayakta durduğu bir masada yazardı.

Charles Dickens

İki Şehrin Hikâyesi ve Oliver Twist gibi dünyaca ünlü romanların yazarı, yanında daima bir pusula taşır ve yatarken yönünü kuzeye çevirir ve yatağı ortaldardı. Bu ritüelin, ondaki yaratıcılığı geliştirdiğine inanırdı. Aynı zamanda, yazarken mavi renk bir kâğıt ve aynı tonda bir mürekkep olmasını isterdi.

Agatha Christie

Dünyaca ünlü polisiye romanı yazarı, eserlerini küvette elma yerken planlıyordu. Aynı zamanda disgrafi (yazım güçlüğü) rahatsızlığı ile uğraşan Christie, eserlerini dikte ettirerek yazdırıyordu.

T. S. Eliot

Ünlü İngiliz şair ve oyun yazarı, hayli tuhaf bir yazma alışkanlığına sahipti. Eliot, eserlerini yazarken yüzünü yeşile boyayarak masa başına oturur ve işine başlardı.

Gabriel Garcia Marquez

Nobel Edebiyat Ödüllü Kolombiyalı yazar, her gün çok erken saatlerde uyanır ve eserlerini kaleme almadan önce gazeteleri okurdu.

Haruki Murakami

Ünlü Japon yazar, katı bir yazma rutinine sahip. Roman yazmaya başladığında sabah 04.00'te kalkar ve 6 saat aralıksız yazarmış. Ardından 10 kilometre koşar ya da 1500 metre yüzermiş.

Isabel Allende

Şilili yazar, ilk kitabı olan Ruhlar Evi başarılı olunca diğer eserlerini de Ruhlar Evi'ne başladığı tarih olan 8 Ocak'ta yazmaya başlamıştır.

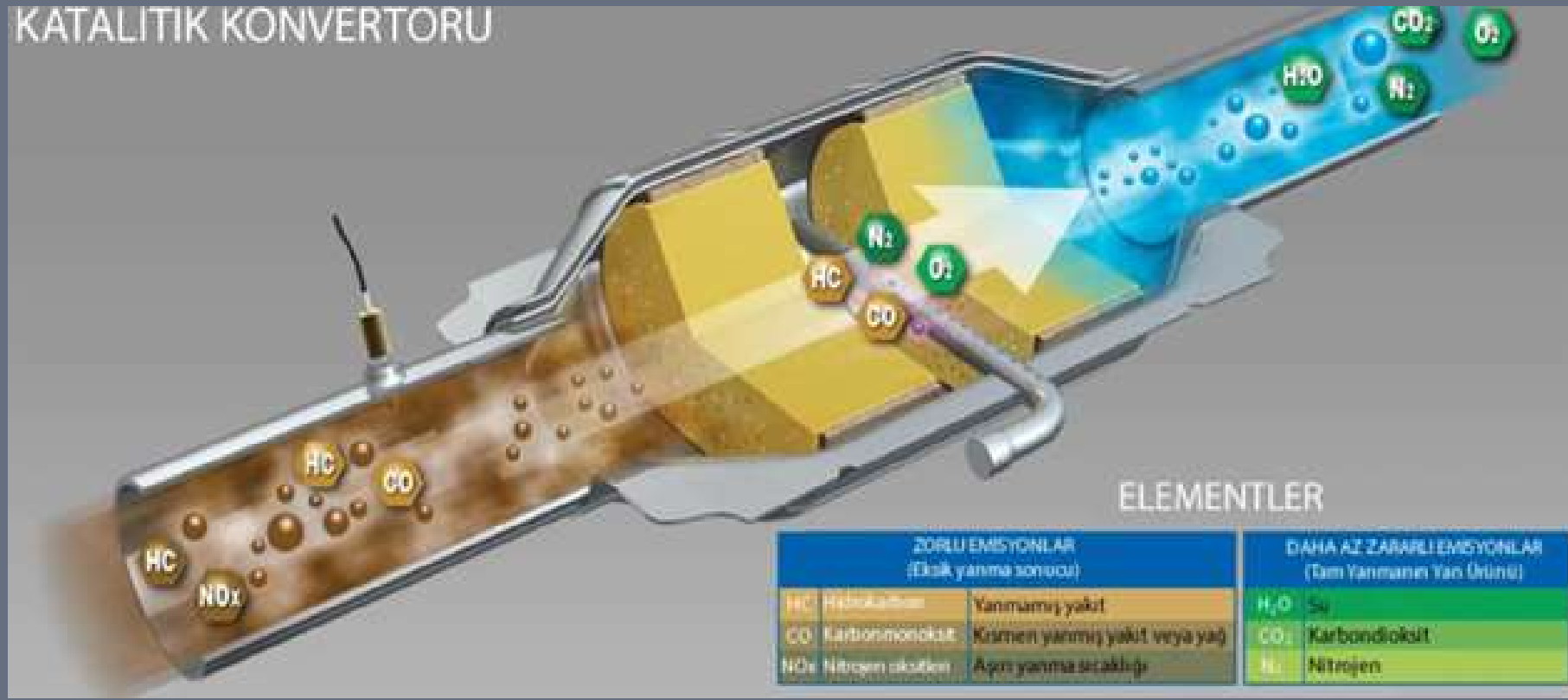
Stephen King

Hayvan Mezarlığı, Mahşer gibi çok ses getiren romanların yazarı, bir eseri yazarken 13 sayısına takıntılıymış. 13 ve katlarına geldiğinde ürperir ve güvenli bir sayıya gelene kadar yazmaya devam edermiş.

KATALİTİK KONVERTÖR NEDİR, NE İŞE YARAR?

Yaşadığımız çağda çevreye ve insan sağlığına zararlı unsurların başında egzoz gazları geliyor. Her geçen gün otomobil kullanımının yaygınlaşması ve trafiğe çıkması sonucu mevcut olumsuz etkiler de katlanarak artıyor. Otomobil kullanımı ile zararlı gazların doğaya salınımı ile ilgili çalışmalar sonucu geliştirilen bazı parçalar mevcut. Tüm dünyada kullanılması neredeyse zorunlu olan katalitik konvertör de bu noktada devreye giriyor.

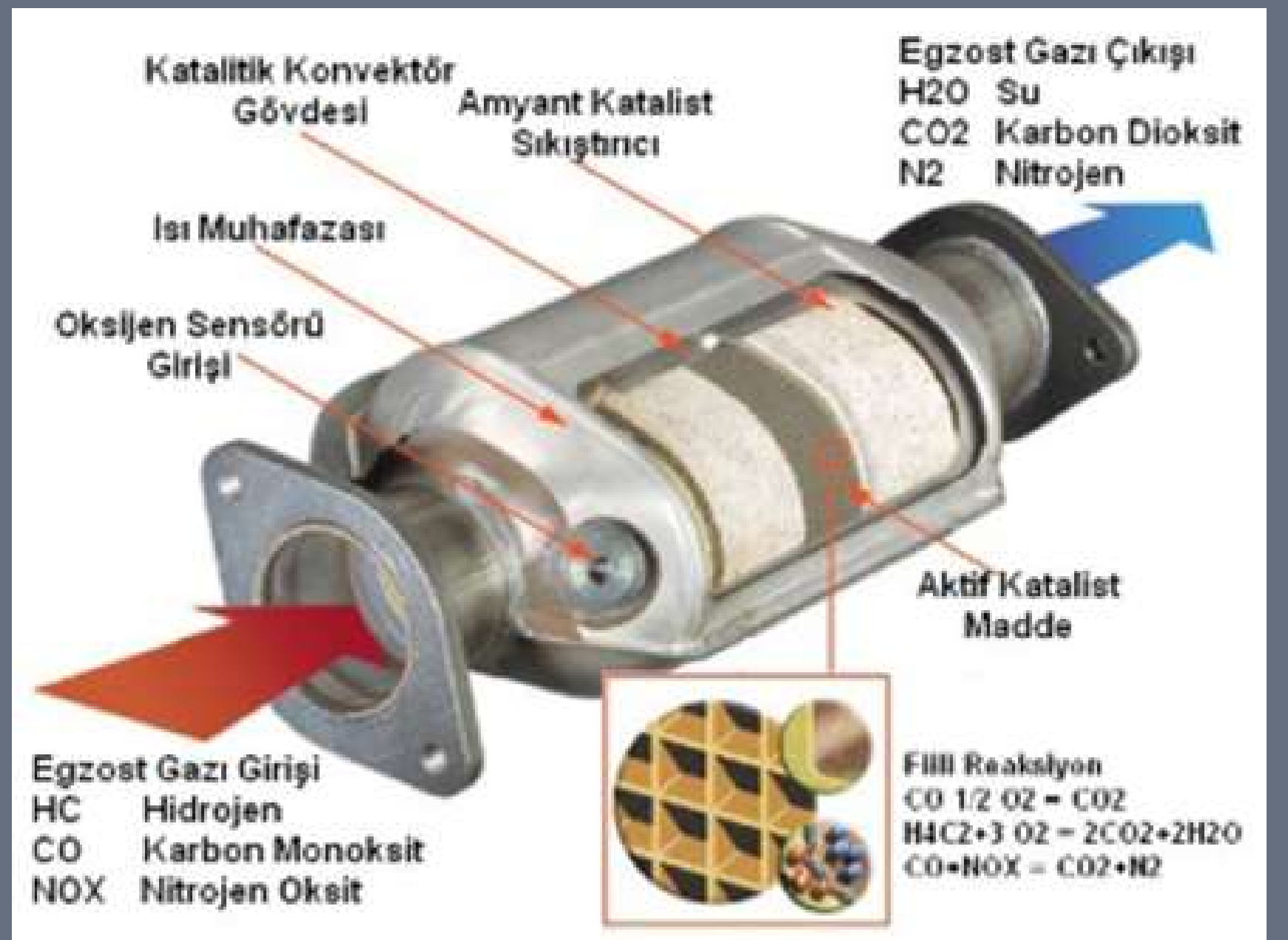

Katalitik konvertörün görevi, egzozdan çıkan zararlı ve egzoz gazlarını zararsız bir hale getirmektir. Bir nevi bu gazları filtrelemek de denilebilir. Katalitik konvertör, egzoz gazında bulunan ve insan sağlığına zararlı olan: yanmamış hidrokarbonları (HC), karbonmonoksiti (CO), nitro oksitleri (NOx) kimyasal reaksiyona sokar. Bu işlem sayesinde de tüm bu gaz gruplarının çevreye zararı minimuma indirgenir.

Egzoz emisyonları yasal düzenlemelerle sıkı bir şekilde takip edilir. Bu durum araçlarda katalitik konvertörün kullanılması zorunlu hale getirmiştir. Günümüzde üretilen otomobiller belirli egzoz standartlarını karşılamak zorunluluğu taşır. Aynı zamanda yapılan emisyon kontrolünden geçemeyen otomobillerin trafiğe çıkması tamamen yasaktır.

Katalitik konvertör, seramik kaplı dış çeper ve platinyum, paladyum, rodyum gibi farklı materyaller kullanılarak üretilir. Petek şeklinde dış forma sahip olan katalitik konvertör oldukça önemli bir parçadır.

Katalitik konvertör zararlı gazların önce redüksiyon, sonrasında ise oksidasyon uygulamalara tabi tutularak karbondioksit ve suya çevrilmesini sağlar.

Katalitik konvertör aynı zamanda normal şartlar altında 80 bin kilometreye kadar rahatlıkla kullanılabilir.

Ancak motorun düşük devirde çalıştırılması ya da düşük kaliteli yakıt kullanımı katalitik konvertörün gözeneklerini zaman içerisinde tıkar. Bu da katalitik konvertörün sağlıklı bir biçimde filtre görevini yerine getirmesini engeller. Bu noktada katalitik konvertör temizliği yapmak gerekir. Temizlik için iki yöntem bulunur. İlki kimyasal temizleyici kullanımını tercih etmektir. İkincisi ise katalitik konvertör temizliğini işinde uzman kişilerin eline bırakmaktır.

İlker SOYLU
Kimya Öğretmeni

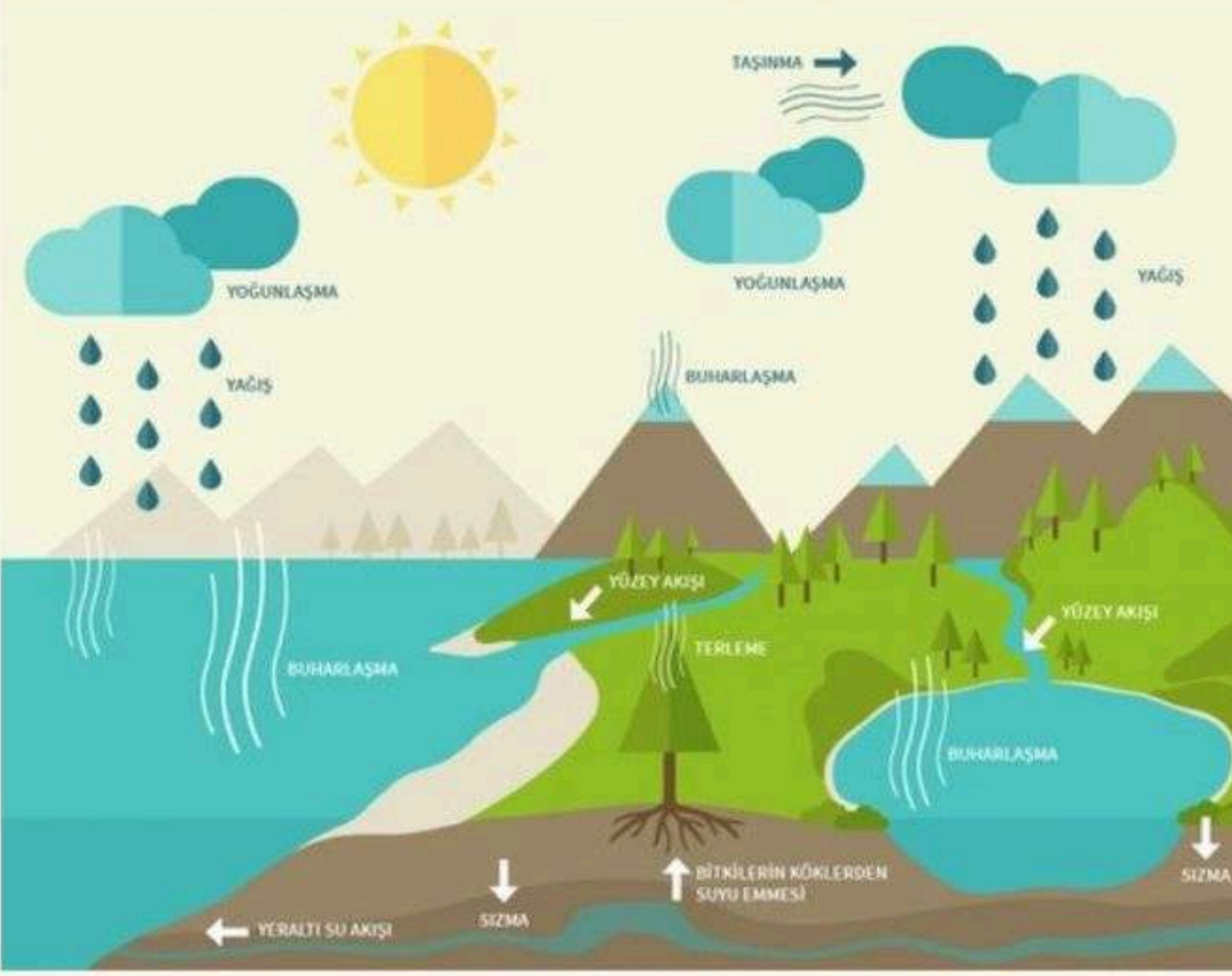
MADDE DÖNGÜLERİ

Madde döngüleri ve ekolojik denge arasında yakın bir ilişki vardır çünkü ekosistemlerdeki madde döngüleri, doğal dengeyi korumak için önemlidir. Ekosistemlerdeki tüm organizmalar, hayati faaliyetlerini sürdürmek için çeşitli maddelere ihtiyaç duyarlar. Örneğin, bitkiler fotosentez yapmak için karbondioksit ve suya, ayrıca azot, fosfor, potasyum gibi minerallere ihtiyaç duyarlar. Hayvanlar da beslenmek, büyümek ve üremek için çeşitli minerallere ve diğer maddelere ihtiyaç duyarlar.

Madde döngüleri, bu maddelerin ekosistemde dolaşımını sağlar. Örneğin, bitkiler atmosferden karbondioksit alarak fotosentez yaparlar ve oksijen üretirler. Bu oksijen, hayvanlar tarafından solunum için kullanılırken, hayvanlar da karbondioksit üretirler. Benzer şekilde, bitkiler topraktan mineraller alırken, ölü bitki ve hayvanların ayrışması sonucu oluşan organik maddeler toprağa geri dönerek toprak mineral döngüsüne katılırlar.

Bu döngüler, ekosistemdeki canlı organizmalar arasında bir denge sağlar. Bir madde döngüsünde meydana gelen herhangi bir değişiklik, ekosistemin dengesini etkileyebilir. Örneğin, bir kimyasal maddenin aşırı kullanımı veya kirlenme, su döngüsünü ve toprak mineral döngüsünü etkileyebilir, bu da bitki ve hayvanların yaşamını olumsuz etkileyebilir ve ekosistemin dengesini bozabilir.

Sonuç olarak, madde döngüleri ekolojik dengeyi korumak için hayati öneme sahiptir. Bu nedenle, doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi ve çevresel kirliliğin azaltılması, ekosistemlerdeki madde döngülerinin sağlıklı bir şekilde işlemesini sağlamak için önemlidir.

Su döngüsü, suyun Dünya'da sürekli olarak hareket ettiği ve farklı formlar arasında dönüştüğü karmaşık bir süreçtir. Bu döngü, yeryüzündeki tüm canlı yaşamın devamlılığı için hayati önem taşır. Su döngüsünün ana aşamaları şunlardır:

Buharlaşma: Güneş ışığı, okyanuslardan, göllerden ve nehirlerden gelen suyu ısıtarak buharlaşmasına neden olur. Bitkiler de terleme yoluyla su buharı salar.

Yoğunlaşma: Buharlaşan su, atmosferde yükseldikçe soğur ve su damlacıkları veya buz kristalleri halinde yoğunlaşarak bulutları oluşturur.

Yağış: Bulutlardaki su damlacıkları veya buz kristalleri yeterince büyüdüğünde, yerçekimi kuvvetiyle yeryüzüne yağmur, kar, dolu veya sis şeklinde düşer.

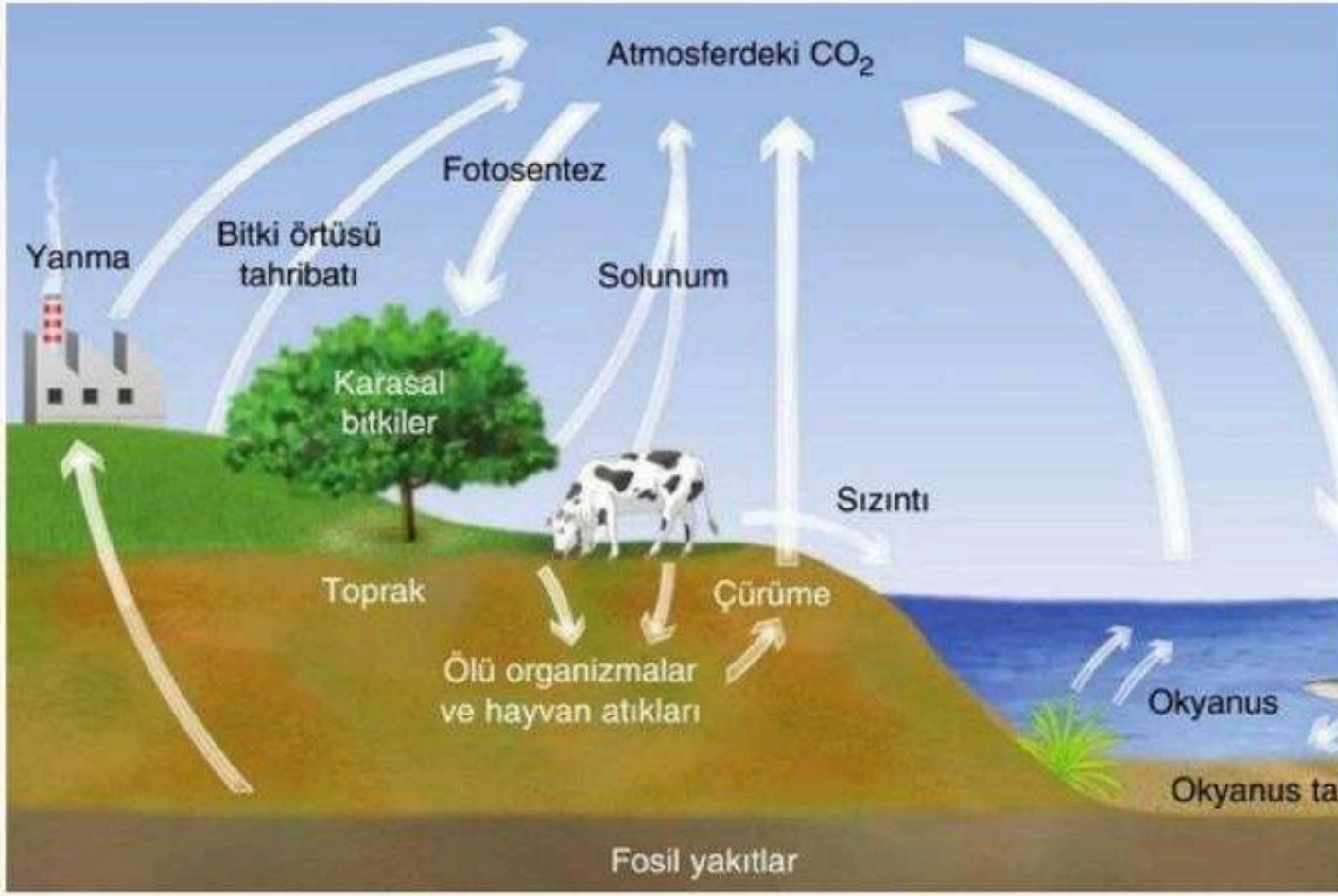
Akış: Yağış sularının bir kısmı toprağa sızarak yeraltı sularını oluştururken, bir kısmı da yeryüzünde akarak nehirleri ve gölleri besler.

Sızma: Toprağa sızan su, yer altı sularını oluşturur ve bu sular kuyulardan pompalanarak kullanılabilir veya doğal kaynaklardan tekrar yeryüzüne çıkarak akarsulara karışabilir.

Buzullar: Kar ve buz, zamanla birikerek buzulları oluşturur. Buzullar eridikçe, buzulların içinde depolanan su tekrar su döngüsüne girer.

Su döngüsü hakkında bilinmesi gerekenler:

Su döngüsünün herhangi bir başlangıç veya bitiş noktası yoktur. Su, sürekli olarak farklı formlar arasında dönüşmektedir. Su döngüsü, Güneş tarafından sağlanan enerji ile çalışır. Su döngüsü, Dünya'daki iklim ve hava düzenlerini etkiler. Su döngüsü, yeryüzündeki tüm canlı yaşam için gereklidir. İnsan faaliyetleri, su döngüsünü olumsuz etkileyebilir. Bu da kuraklık, sel ve su kirliliği gibi sorunlara yol açabilir.

Karbon döngüsü hakkında bilinmesi gerekenler:

Karbon döngüsünün herhangi bir başlangıç veya bitiş noktası yoktur. Karbon, sürekli olarak farklı formlar arasında dönüşmektedir.

Karbon döngüsü, Güneş tarafından sağlanan enerji ile çalışır.

Karbon döngüsü, Dünya'daki iklim ve hava düzenlerini etkiler.

Karbon döngüsü, yeryüzündeki tüm canlı yaşam için gereklidir.

İnsan faaliyetleri, karbon döngüsünü olumsuz etkileyebilir. Bu da iklim değişikliği, okyanus asitlenmesi ve hava kirliliği gibi sorunlara yol açabilir.

Karbon döngüsü, karbon elementinin atmosfer, hidrosfer, jeosfer ve biosfer arasında sürekli olarak hareket ettiği ve farklı formlar arasında dönüştüğü karmaşık bir biyokimyasal süreçtir. Bu döngü, Dünya'daki tüm canlı yaşamın devamlılığı için hayati önem taşır.

Karbon döngüsünün ana aşamaları şunlardır:

Fotosentez: Bitkiler, atmosferdeki karbondioksiti (CO_2) suyla birleştirerek güneş ışığından enerji kullanarak glikoz ($C_6H_{12}O_6$) gibi organik moleküller üretirler. Bu işlem sırasında oksijen (O_2) atmosfere salınır.

Solunum: Canlılar, besinlerden (örneğin glikoz) enerji elde etmek için hücresel solunum gerçekleştirir. Bu işlem sırasında CO_2 ve su (H_2O) bir yan ürün olarak atmosfere salınır.

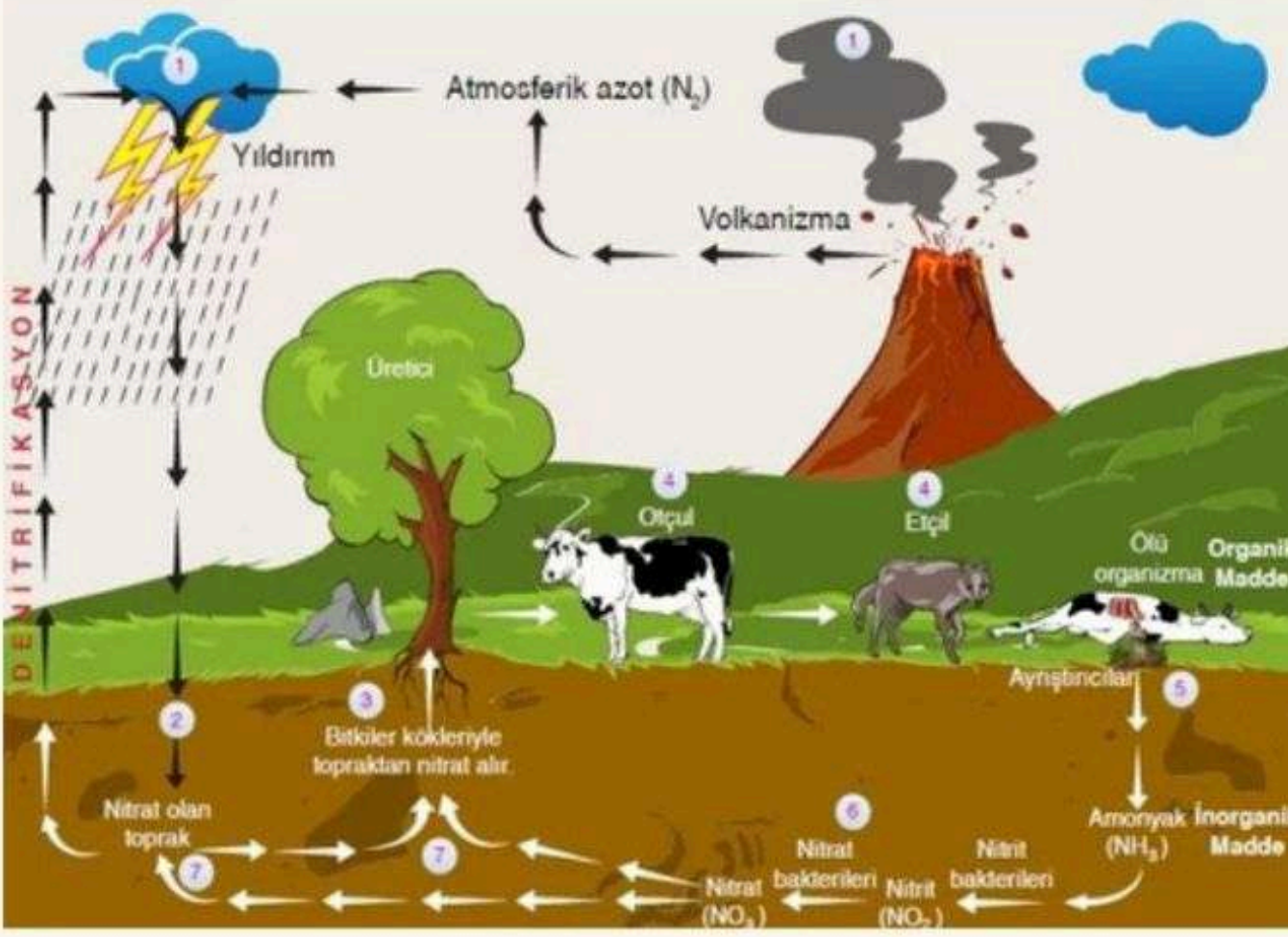
Ayrışma: Ölen bitki ve hayvanlar, mantarlar ve bakteriler gibi ayrıştırıcılar tarafından parçalanır. Bu işlem sırasında CO_2 atmosfere salınır.

Çökelme: Fotosentez yoluyla atmosfere çekilen CO_2 'nin bir kısmı okyanuslarda çözünerek karbonik asit (H_2CO_3) oluşturur. Zamanla bu asit, kalsiyum karbonat ($CaCO_3$) gibi deniz canlılarının kabuklarını oluşturmak için kullanılır. Bu kabuklar deniz tabanına çöker ve zamanla tortul kayalara dönüşür.

Fosilleşme: Milyonlarca yıl boyunca, tortul kayalar yüksek basınç ve sıcaklığa maruz kalarak metamorfik kayalara veya tortul kayalara dönüşebilir. Bu kayalarda bulunan organik madde, kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtlara dönüşür.

Yanma: İnsanlar fosil yakıtları yakarak enerji elde ederler. Bu işlem sırasında CO_2 atmosfere salınır.

Azot döngüsü, atmosferdeki azot gazının (N_2) canlılar tarafından kullanılabilir hale gelmesini ve tekrar atmosfere geri dönmesini sağlayan karmaşık bir biyokimyasal süreçtir. Bu döngü, Dünya'daki tüm canlı yaşamın devamlılığı için hayati önem taşır.

Azot döngüsünün ana aşamaları şunlardır:

Azot Fiksasyonu: Atmosferdeki azot gazı, bazı bakteriler ve simbiyotik bakteriler tarafından amonyağa (NH_3) dönüştürülür. Bu işlem, yıldırım çarpması ve volkanik patlamalar gibi doğal olaylar yoluyla da gerçekleşebilir. **Amonyaklaşma:** Ölen bitkiler ve hayvanlar, amonyağa dönüştürülen organik maddeleri parçalayan ayrıştırıcılar tarafından parçalanır.

Nitrifikasyon: Amonyak, nitrit (NO_2^-) ve nitrat (NO_3^-) dönüştürülür. Bu işlem, nitrifikasyon adı verilen bir süreçte özel bakteriler tarafından gerçekleştirilir.

Asimilasyon: Bitkiler, nitratı amino asitlere ve proteinlere dönüştürerek besin olarak kullanırlar.

Denitrifikasyon: Nitrat, azot gazına dönüştürülür. Bu işlem, denitrifikasyon adı verilen bir süreçte özel bakteriler tarafından gerçekleştirilir. Denitrifikasyon, azot döngüsünün dengede kalmasına yardımcı olur.

Azot döngüsü hakkında bilinmesi gerekenler:

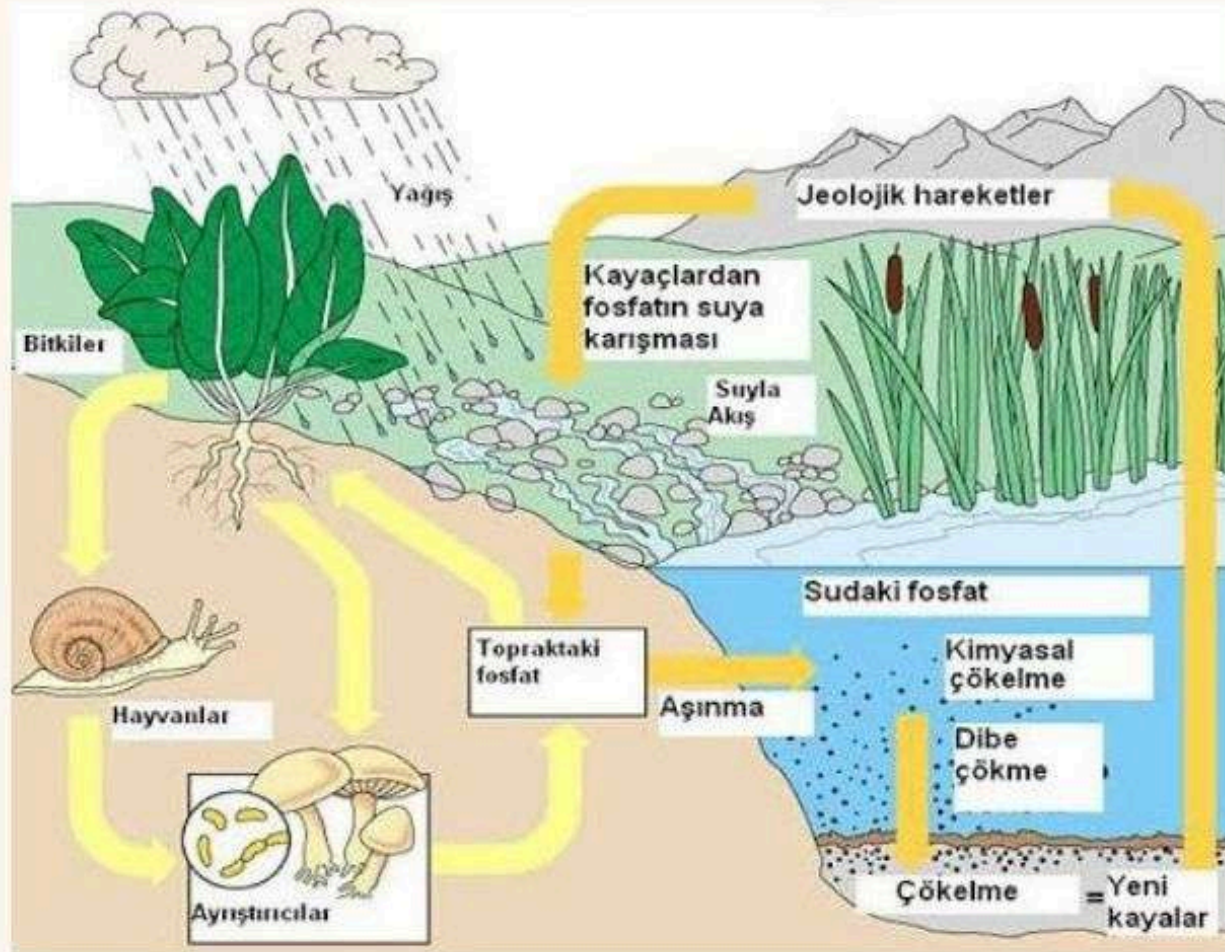
Azot döngüsünün herhangi bir başlangıç veya bitiş noktası yoktur. Azot, sürekli olarak farklı formlar arasında dönüşmektedir.

Azot döngüsü, Güneş tarafından sağlanan enerji ile çalışır.

Azot döngüsü, Dünya'daki iklim ve hava düzenlerini etkiler.

Azot döngüsü, yeryüzündeki tüm canlı yaşam için gereklidir.

İnsan faaliyetleri, azot döngüsünü olumsuz etkileyebilir. Bu da su kirliliği, asit yağmuru ve biyolojik çeşitlilik kaybı gibi sorunlara yol açabilir.

Fosfor döngüsü, fosfor elementinin jeosfer, hidrosfer, biyosfer ve atmosfer arasında sürekli olarak hareket ettiği ve farklı formlar arasında dönüştüğü karmaşık bir süreçtir. Bu döngü, bitki büyümesi ve hayvan gelişimi için gerekli olan önemli bir besin ögesi olan fosforun kullanılabilirliğini ve dağılımını düzenler.

Fosfor döngüsünün ana aşamaları şunlardır:

Erozyon: Kayalardan ve topraktan fosforlu mineraller, su ve rüzgar tarafından aşınır ve taşınır.

Hava çözünmesi: Yağmur ve asit yağmuru, kayalardan ve topraktan fosforu çözerek su havzalarına taşır.

Biyosuprifikasyon: Bitkiler ve algler sudan fosfat (PO_4^{3-}) iyonlarını emerler.

Besin zinciri: Bitkiler ve algler tarafından emilen fosfor, besin zinciri boyunca hayvanlara ve insanlara aktarılır.

Çürüme: Ölen bitki ve hayvanlar, fosforu geri toprağa salan ayrıştırıcılar tarafından parçalanır.

Çökeltme: Fosforlu mineraller zamanla denizlerde birikerek tortul kayalar oluşturur.

Kaya oluşumu: Tortul kayalar yüksek basınç ve sıcaklığa maruz kalarak metamorfik kayalara veya tortul kayalara dönüşür. Bu kayalarda bulunan fosfor mineralleri, milyonlarca yıl sonra jeolojik süreçlerle tekrar açığa çıkabilir.

Fosfor döngüsü hakkında bilinmesi gerekenler:

Fosfor döngüsünün herhangi bir başlangıç veya bitiş noktası yoktur. Fosfor, sürekli olarak farklı formlar arasında dönüşmektedir.

Fosfor döngüsü, Güneş tarafından sağlanan enerji ile çalışır.

Fosfor döngüsü, bitki büyümesi ve hayvan gelişimi için gerekli olan önemli bir besin ögesinin kullanılabilirliğini ve dağılımını düzenler.

İnsan faaliyetleri, fosfor döngüsünü olumsuz etkileyebilir. Bu da su kirliliği, alg patlamaları ve ekosistem dengesizlikleri gibi sorunlara yol açabilir.

EUGLOSSA BAZİNGA

BİLİM DÜNYASINI ŞAŞIRTAN YENİ ARI TÜRÜ: EUGLOSSA BAZİNGA

Bilim insanları, Brezilya'nın yağmur ormanlarında keşfedilen yeni bir orkide arısı türüne Euglossa bazinga adını verdi. Bu ilginç isim, popüler kültürdeki ünlü bir ifadeden esinlenerek seçildi. Türün keşfi, biyolojik çeşitliliğin ne kadar büyüleyici ve beklenmedik olabileceğini bir kez daha gözler önüne serdi.

KEŞFİN DETAYLARI

Euglossa bazinga, Euglossa cinsine ait bir orkide arısı türüdür. Bu arılar, özellikle orkide çiçekleriyle olan ilişkileriyle bilinir. Erkek arılar, orkide çiçeklerinden topladıkları kimyasalları kullanarak dişileri cezbeden özel kokular üretir. Euglossa bazinga'nın keşfi, 2012 yılında Brezilyalı araştırmacılar tarafından yapıldı ve tür, ZooKeys dergisinde bilim dünyasına tanıtıldı.

İSMİN ARKASINDAKİ HİKÂYE

Bilim insanları, bu yeni arıya "bazinga" adını vererek popüler kültüre de bir gönderme yaptı. İsim, ünlü televizyon dizisi The Big Bang Theory'deki bir espriden ilham alınarak seçildi. Türün, diğer Euglossa arılarına olan benzerliği nedeniyle ilk etapta fark edilmemesi ve bilim insanlarını şaşırtması, bu isim tercihinin en büyük sebebi oldu.

EKOLOJİK ÖNEMİ

Euglossa bazinga, yağmur ormanlarının ekolojik dengesinde önemli bir role sahip. Orkide çiçeklerinin tozlaşmasında kritik bir görev üstlenen bu arılar, bitki çeşitliliğinin korunmasına yardımcı oluyor. Ancak, yağmur ormanlarının tahribatı ve iklim değişikliği gibi tehditler, bu türün geleceğini riske atıyor.

BİLİM DÜNYASININ YORUMU

Biyolog Dr. André Nemésio, keşifle ilgili yaptığı açıklamada, "Euglossa bazinga, doğanın bize sunduğu sürprizlerden sadece biri. Bu tür, biyolojik çeşitliliğin ne kadar büyüleyici olduğunu ve keşfedilmeyi bekleyen daha pek çok tür olduğunu gösteriyor" dedi.

DOĞA İÇİN BÜYÜK SORUMLULUK

Euglossa bazinga'nın keşfi, biyolojik çeşitliliğin korunmasının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha hatırlatıyor. Bilim insanları, bu tür ve yaşam alanlarının korunması için küresel çapta daha fazla bilinç oluşturulması gerektiğini vurguluyor.

Doğa hâlâ keşfedilmeyi bekleyen mucizelerle dolu!

Ömer Çetin ZAIMOĞLU
9C Sınıfı

Bilgin GÖÇENOĞLU
Biyoloji Öğretmeni

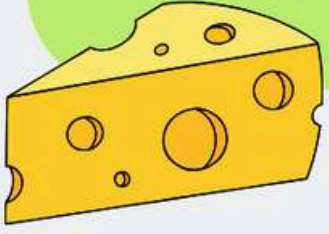
MİNERALLER VE ÖZELLİKLERİ

1.Kalsiyum(Ca)

- Kemik ve dişlerin yapı taşıdır.
- Kas kasılmasından sorumludur.
- Sinir iletimi için gereklidir.
- Enzimlerin çalışmasında ve elektrolitlerin dengesinin sağlanmasında görev alır.
- Kan pıhtılaşmasında görev alır.

Süt ve süt ürünleri, yeşil yapraklı sebzeler, pekmez, kuruyemiş, çilek, yumurta, portakal, limon, kuru baklagiller ve kuru meyveler besin kaynaklarıdır.

Yetersizliğinde: Büyüme geriliği, kemiklerde yumuşama ve raşitizm görülebilir.

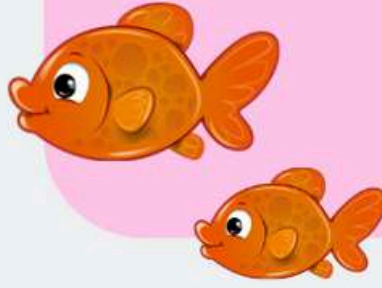

2.Fosfor(P)

- Nükleik asitlerin, kemik ve dişlerin yapı taşıdır.
- Asit-baz dengesinde tampon görevi yapar.
- Enerji metabolizmasında etkindir.

Yetersizliğinde: Güçsüzlük, kemik bozukluğu, kalsiyum kaybı görülür.

Etler ve türevleri, balık, yumurta, süt ve türevleri, kuru baklagiller, yağlı tohumlar, kuru meyveler besin kaynaklarıdır.

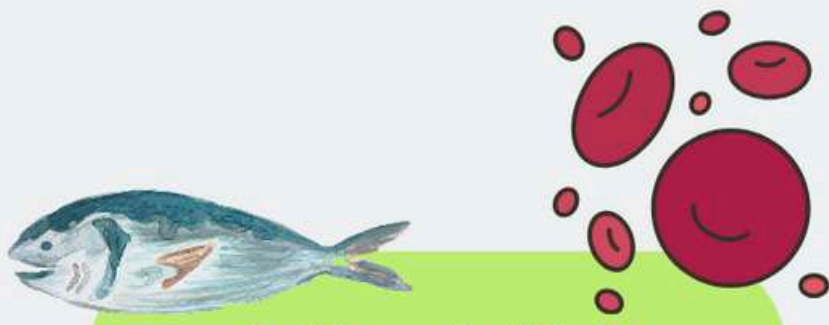

3.Magnezyum(Mg)

- Kemik ve dişlerin yapı taşıdır.
- Asit-baz dengesinde görev alır.
- Enerji transferi, depolanması, kullanımı gibi enzimatik reaksiyonların katalizinden sorumludur.

Yetersizliğinde: Büyüme geriliği, sinir ve kas çalışması bozukluğu, davranış bozukluğu olabilir. Fazlalığında ise ishale yol açabilir.

Kuru yemiş, yağlı tohumlar, tahıllar, kuru baklagiller, yeşil yapraklı sebzeler besin kaynaklarıdır.

4.Demir(Fe)

- Vücutta en önemli görevi akciğerlerden kaslara oksijeni taşımasıdır.
- Demir için günlük gereksinim kadınlarda 18-20 mg, erkeklerde ise 10 mg dır.

Dana eti, koyun eti, balık, tavuk, yumurta, pekmez, kabak çekirdeği, ay çekirdeği, ceviz, fındık, fasulye, semizotu, pirinç ve tarhana gibi birçok besinde bulunur.

Eksikliğinde: Kansızlık, kalp atışında düzensizlik, kronikleşen halsizlik, cilt renginde solgunluk, el ve ayaklarda üşüme, nefes darlığı, baş ağrısı ve saç dökülmesi gibi pek çok problemle karşılaşılabilir.

5. Sodyum(Na)

- Vücutta asit baz dengesini sağlar.
- Sinir uyarımı ve vücutta su dengesini sağlar.
- Kas çalışmasını sağlar.

Yetersizliğinde kusma, zihni bulanıklık, kas yorgunluğu, ağrı, solunum yetersizliği, iştahsızlık görülebilir. Fazlalığında ise yüksek tansiyona ve ödeme rastlanabilir.

Tuz, inek sütü, beyaz peynir, yoğurt, koyu yeşil yapraklı, sebzeler, havuç et, yumurta, besin kaynaklarıdır.

6.Potasyum(K)

- Asit-baz dengesini sağlar
- Sinir uyarımı, su dengesi ve kas çalışmasını sağlar.

Yetersizliği durumunda kas yorgunluğu, solunum yetersizliği, kalp atışlarında düzensizlik görülebilir. Fazlalığında ise kas zayıflığı hatta ölüm bile görülebilir.

Yeşil yapraklı sebzeler, çay, kuru baklagiller, et, kuru yemiş, kuru meyve, patates, sebze besin kaynaklarıdır.

SONUÇ

Dengeli beslenme, mineral eksikliğinin yol açtığı olumsuz etkileri en aza indirmek için en önemli faktörlerden biridir. Vücudun ihtiyaç duyduğu kalsiyum, fosfor, magnezyum, demir ve çinko gibi mineralleri yeterli miktarda alabilmek için beslenme düzeninde çeşitliliğe yer vermek gerekir. Günlük öğünlerde süt ve süt ürünleri, yeşil yapraklı sebzeler, tam tahıllar, kuruyemişler, kırmızı et ve baklagiller gibi besinleri dengeli bir şekilde tüketmek, mineral eksikliğini önlemeye yardımcı olur. Pratik olarak uygulanabilecek bazı öneriler arasında işlenmiş gıdalar yerine taze ve doğal besinleri tercih etmek, öğün atlamamak, su tüketimine dikkat etmek ve aşırı çay-kahve tüketiminden kaçınmak yer alır. Ayrıca, düzenli olarak güneş ışığından faydalanmak ve fiziksel aktiviteyi ihmal etmemek de minerallerin vücutta daha iyi kullanılmasını destekler. Bu küçük ama etkili alışkanlıklar, hem sağlıklı bir yaşam sürdürmeye hem de mineral eksikliğinin getirdiği olumsuzlukları önlemeye yardımcı olur.

TÜRKİYE’NİN ENLERİ

1. Türkiye’nin en kalabalık ilçesi ESENYURT (988369)
2. Türkiye’de en fazla köyü olan il SİVAS (1268 Köy)
3. Türkiye’nin en büyük şehir meydanı KAYSERİ CUMHURİYET MEYDANI’ dır.

4. Türkiye’nin en tuzlu denizi AKDENİZ, en az olan ise KARADENİZ’ dir.
5. Türkiye’nin en kalabalık nüfusa sahip olan bölgesi MARMARA, en az olanı ise DOĞU ANADOLU BÖLGESİ’ dir.
6. Türkiye’de en yaşlı nüfusun yaşadığı il SİNOP (2024)
7. Türkiye’de en fazla ilçesi olan şehir İSTANBUL (39 ilçe)
8. Türkiye’nin en yüksek dağı ve en büyük milli parkı AĞRI DAĞI MİLLİ PARKI’ dır.

9. Türkiye’de en fazla şehrin bulunduğu bölge KARADENİZ BÖLGESİ (18 il)
10. Türkiye’de en az ilçesi olan il BAYBURT (3 ilçe)
11. Türkiye’de en fazla yükseltisi olan il ERZURUM (1900 M)
12. Türkiye’de en fazla milli gelirin kişi başına düştüğü il İSTANBUL, en az olan il AĞRI (2024)
13. Türkiye’ye en fazla turist gönderen ülke RUSYA FEDERASYONU (2024)
14. Türkiye’nin en fazla ihracat yaptığı ülke ALMANYA(2024)
15. Türkiye’nin en fazla İthalat yaptığı ülke ÇİN(2024)
16. Türkiye’nin en büyük stadyumu ATATÜRK OLİMPİYAT STADI (İstanbul / 76,000 kapasite)
17. Türkiye’nin en doğu ucunda bulunan ili IĞDIR, batıda ise ÇANAKKALE’ dir.
18. Türkiye’nin en uzun sınırının olduğu ülke SURİYE (877 km), en kısa sınırı ise NAHCİVAN AZERBAYCAN (10km)’ dir.
19. Türkiye’nin en çok göç veren bölgesi KARADENİZ, en az göç veren bölge MARMARA
20. Türkiye’nin en uzun denize kıyısı bölgesi EGE Bölgesi’dir.
21. Türkiye’nin en çok göç alan şehri İSTANBUL’ dur.
22. Türkiye’nin en çok orman olan bölgesi KARADENİZ, en az olan bölgesi ise GÜNEYDOĞU ANADOLU dur.
23. Türkiye’nin en fazla yağış alan ili RİZE’dir.
24. Türkiye’nin en büyük adası GÖKÇEADA’dır.
25. Türkiye’nin en işlek sınır kapısı KAPIKULE SINIR KAPISI dır.
26. Türkiye’nin yüksekliği en fazla olan barajı DERİNER (ARTVİN) (Dünyanın 6. büyük barajı)
27. Türkiye'nin en uzun Tüneli 14.3 km. ile OVİT (Rize Avrupa ’nın 2. Dünyanın 3. en uzun tüneli)
28. Türkiye’nin en uzun nehri 1355 km. ile KIZILIRMAK NEHRİ dir.

29. Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip ili KONYA, en küçükü şehri ise YALOVA'dır.
30. Karadeniz Bölgesinin en yüksek dağı KAÇKAR, İç Anadolu Bölgesinin ise ERCİYES DAĞI'dır.
31. Türkiye'nin en büyük VAN GÖLÜ, en küçük gölü ise MOGAN (ANKARA)dır.
32. Türkiye'nin en fazla nüfusu olan komşusu İRAN(89.809.781) en az olan ise ERMENİSTAN (3 Milyon)
33. Türkiye'de en fazla doğum oranının olduğu şehir ŞANLIURFA, en az ise GÜMÜŞHANE 'dir.
34. Türkiye'nin en büyük konteyner limanı MERSİN ULUSLARARASI LİMANI (MIP)dır.
35. Türkiye'nin en büyük barajı ATATÜRK BARAJI'dır.
36. Türkiye'nin marka değeri en yüksek kuruluşu THY'dır.
37. Türkiye'nin en büyük havalimanı İSTANBUL HAVALİMANI 'dır.
38. Türkiye'nin coğrafi olarak en geniş bölgesi DOĞU ANADOLU BÖLGESİ'dir.
39. Türkiye'nin en büyük Camii, 63.000 kapasitesi ile İSTANBUL ÇAMLICA CAMİİ 'dir.

40. Türkiye'nin en çok ziyaret edilen ANTİK KENTİ EFES' tir.
41. Türkiye'nin en eski ARKEOLOJİK SİT ALANI GÖBEKLİTEPE' dir.

42. Türkiye'de güneşin ilk önce IĞDIR' da doğuyor en son battığı yer GÖKÇEADA' dir.
43-Üç ayrı ülkeye komşu tek şehrimiz IĞDIR' dir .
44. Türkiye'nin nüfusu en yüksek şehri İSTANBUL, en az şehri TUNCELİ' dir.
45. Türkiye'de en çok coğrafi işaretli ürüne sahip il GAZİANTEP (105 tane)
46. Türkiye'de en fazla yağış alan bölgesi KARADENİZ, en az yağış alan bölgesi GÜNEYDOĞU ANADOLU' dur.
47-Türkiye'nin en büyük kanyonu KASTAMONU VALLA KANYONU ' dur. (Uzunluk: 12000 metre, Yükseklik: 1200 metre)
48-Türkiye'nin en yüksek binası TÜRKİYECUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI KULESİ (353m. yükseklik 72 kattır)
49-Türkiye'nin en büyük hastanesi Ankara ETLİK ŞEHİR HASTAHANESİ
50-Türkiye en az kişinin yaşadığı köyler Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine bağlı AĞAÇYURDU, Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı ÇATTEPE, Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı TARLABAŞI, Bitlis'in merkez ilçesine bağlı KAYABAĞLI ve Bingöl'ün Kiğı ilçesine bağlı COMAKÖY (1 kişi) dür.

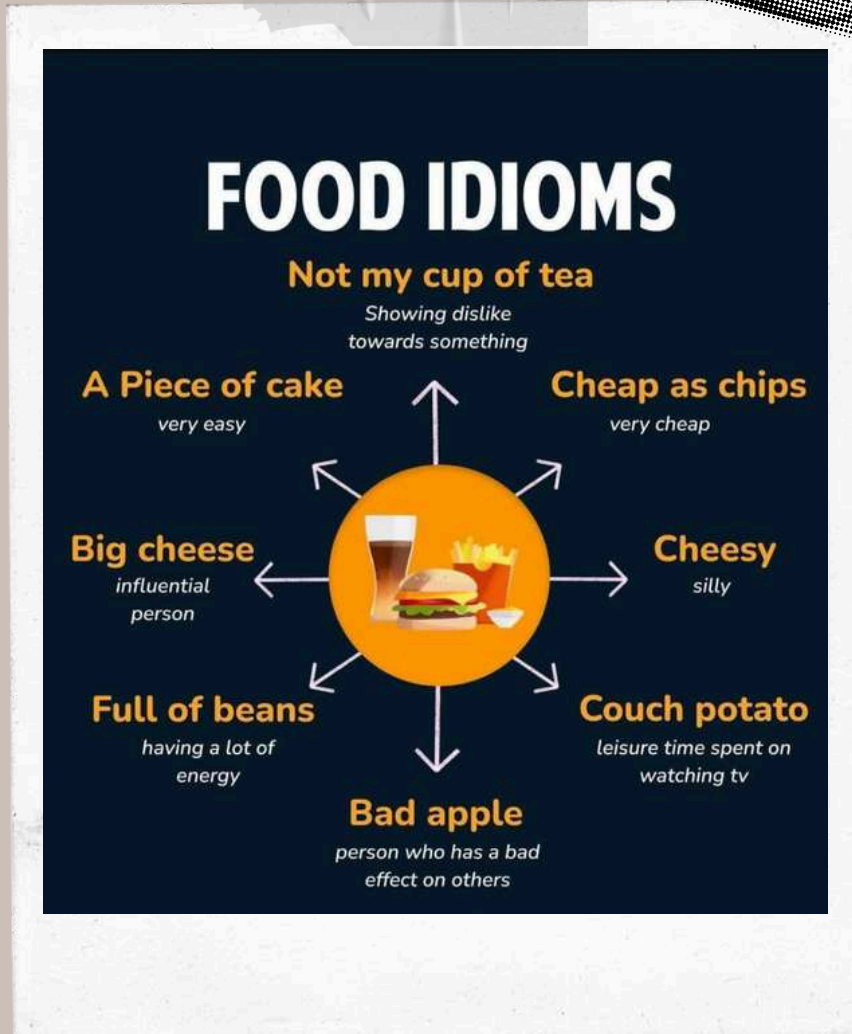

A Bunch of English

20 important English abbreviations you need to know:

AAMOF	As A Matter Of Fact
AFAIK	As Far As I Know
BTW	By The Way
F2F	Face To Face
FOAF	Friend Of A Friend
FYA	For Your Amusement
FYI	For Your Information
HSIK	How Should I Know
IMO	In My Opinion
IMHO	In My Humble Opinion
IOW	In Other Words
IWBNI	It Would Be Nice If
KIS	Keep It Simple

Cut off To interrupt a telephone conversation. Our phone line was cut off.	Get through To succeed in speaking to somebody on the telephone. I called the minister three times but I couldn't get through.
Hang on To wait for a short time. Hang on please; I'm just putting you through.	Hang up To end a telephone conversation and to put the phone down. It's very rude to hang up in the middle of a telephone conversation.
Call back To telephone somebody or in return. I'll call back when I can.	Pick up To answer a telephone call. Pick up the phone, please!
Put through To connect by telephone. I'll put you through the switchboard.	Speak up To speak louder. Please, speak up, I can't hear you.

Nursel FİTOZ
İngilizce Öğretmeni

—AYDINLANMA FELSEFESİ—

(AKIL ÇAĞI)

Aydınlanma felsefesi, klasik felsefe tarihinde 18.yüzyıla denk gelen ve Aydınlanma Çağı olarak adlandırılan dönemde etkin olan felsefi yaklaşımdır. Özetle 18.yüzyıl felsefesidir. Aydınlanma Çağı, aydınlanma felsefesinin 18.yüzyılda doğup benimsenmeye başladığı dönemdeki düşünsel hareketlere verilen genel addır. İnsan için bu dönemde kuramsal ve pratik bağlamları içinde bilinçli bir aydınlanma çabası dikkati çekmektedir. Aydınlanma felsefesi, genel hatlarıyla dogmatizm karşıtı hareketlerin güçlendiği ve insan aklının bilginin ölçütü olarak değerlendirildiği felsefi sistemdir. Bu felsefi yaklaşımın amacı, toplumun düzene sokulması amacıyla bilginin halka yayılmasıdır.

18.yüzyıl aydınlanması, Jhon Lucke önderliğinde başlamıştır. Onu David Hume, Condillac ve Fransız materyalizminin temsilcileri takip etmişlerdir. Daha sonra Alman felsefesinin en önemli isimleri olan Immanuel Kant, Fichte, Schelling ve Hegel gibi isimler aydınlanma felsefesinin geliştiricileri olmuşlardır. Aydınlanma felsefesi zirve dönemini ise yine Alman filozoflar Karl Marks ve Friedrich Engels ile yaşamıştır.

Aydınlanma dönemi, bireysel ve toplumsal olarak özellikle Batı'da önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemin düşünürleri aklı ön planda tutarak toplumu aydınlatmaya çalışmışlardır.

Bu çağda insanın aklı sayesinde tüm sorunlardan kurtulabileceği ve toplumsal olarak ebedî barışa ulaşabileceği düşüncesi hâkimdir. Bu çağ bu nedenle ayrıca "Akıl Çağı" olarak da isimlendirilmektedir. Bu isimlendirmenin temelinde geleneksel düşünceye karşı aklı özgürleştirmek adına yapılan çalışmalar ön ayak olmuştur.

18 ve 19. yüzyılda yaşanan gelişmeler doğrultusunda bilim ve sanayide yaşanan gelişmeler, insanın doğaya bakışını değiştirmiş ve ekonomik temellere dayalı toplumsal yapılar oluşturmuştur. Bu yeni durum karşısında toplumda yeni yaşam kültürleri görülmüş ve yeni oluşmuş toplumsal sınıfların mücadeleleri başlamıştır. Bu durum, insanların özgürlük arayışını da tetiklemiştir. Bu yaşananlar felsefeye yeni anlayışlar getirmiş, özellikle insan ve toplum üzerine yeni düşünceler doğmuştur.

Kısacası dinsel dogmaların, batıl inanışların ve akıl dışılıkların insan yaşamından uzaklaştırılması, insana onurluca bir yaşamın kapılarını açan temel hak ve özgürlükler için mücadele sürecine girilmesi, Aydınlanma felsefesi olarak adlandırılmıştır.

Uğur ÖZSOY
Felsefe Öğretmeni

